

ΦΥΛΛ. 7

TOM A.

Η ΠΑΝΔΩΡΑ.

Ο ΑΥΘΕΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΩΡΕΩΣ.

Διήγημα ὑπὸ Α. Ρ. Ρ.

ΚΕΦ. Α'.

Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός ἡ Λακεδαιμῶν ἐνεδύθη τὴν ἑορτάσιμόν της στολήν. Ὁ λαὸς ἀπὸ βαθέος ὄρθρου συνέρβηε περὶ εὐρύχωρον κυκλικὸν οἰκοδόμημα, οὗ ἐρείπια, βυζαντινὸν ἐλέγχοντα τὸν ρυθμὸν, φαίνονται μέχρι τοῦδε ἀκόμη. Ὅστις δ' ἔβλεπε τὴν μεγάλην ἐκείνην κίνησιν, τὴν σπουδὴν καὶ τὸν παραγκωνισμὸν, ἤθελεν ἐκλάβει ὅτι ἡ Σπάρτη ἐτέλει καὶ πάλιν τὰ ἀρχαῖά της Κάρνεια, ἢ ὅτι, ἀναλαβοῦσα τοῦ Λυκούργου τὴν πολιτείαν, συνεχρότει ἐκκλησίαν τοῦ δήμου.

— Τύφλα! ἐκραξεν εἰς τῶν συνδραμόντων, ἁ Τόμος Α.

πρωτῶν βιαίως ἀγροῖκον ποιμένα, ἀρνακίδας περιδωλὴν, ὅστις, ἐνῶ ἐσπούδαζε νὰ κερδήσῃ ἐν βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρός, τῷ εἶχε πατήσῃ τὸν πόδα.

— Τόπον! εἶπεν ὁ ποιμὴν χειρονομῶν. Θέλω νὰ ἔμβω.

— Ἄν θέλῃς νὰ ἔμβῃς, πάτει εἰς τοὺς πόδας σου, καὶ ὄχι εἰς τοὺς πόδας τῶν ἄλλων.

— Πατῶ ὅπου εὐρίσκω, ἀπεκρίθη ὁ ποιμὴν, εἰδείξας δὴν Ἡρακλείδου γρόνθους, ἱκανοὺς εἰς τὸν θρασύτερον νὰ ἐπιβάλωσι σέβας. Ἦλθα ἀπὸ μακρὰν νὰ ἰδῶ τὴν τσοῦστραν (1).

— Ἄν ἦλθες ἀπὸ μακρὰν, ἐπέμειναν, ὁ πατηθεὶς ἀγριαίνων, ἡμπορεῖς νὰ ἐπιστρέψῃς μακρότερα.

— Μὴ τόσον βίαν διὰ τὴν τσοῦστραν, εἶπε νεὸς

(1) Τσοῦστραν ἔλεγον οἱ Γραικοὶ τὴν διὰ λόγους παρηγορητικὴν γυμνασίαν, ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἁίσια (ἵασις). Ἰδὲ χρονικὰ ἐκ Πελοποννήσου.

Ἄργεῖος, ἰστάμενος πλησίον του. Ἄν δὲν ἔλθῃ ὁ Βαύ-
λης, δὲν ἀρχίζῃ ἡ ἵππομαχία.

— Ἄ! δὲν ἦλθεν ἀκόμη ὁ Μισσὲρ Τζεφρές (1) ;
εἶπεν ὁ ποιμὴν.

— Βεβαίως δὲν ἦλθεν, ἀπήντησεν ὁ Ἄργεῖος.
Ἐκεῖνον περιμένω νὰ ἰδῶ, καὶ θ' ἀναχωρήσω.

— Ναι, ἐκεῖνον! εἶπέ, ψυχαδελεφε, τὴν ἀλήθειαν,
εἶπεν ὁ πατηθεὶς Λακεδαιμόνιος, γελῶν τὴν ὥραιοσαν
Ἄννα περιμένεις νὰ ἰδῆς, ὄχι τὸν Βιλλαρδουῖνον. Ἀπὸ
προχθὲς, ὁποῦ τὴν εἶδες, δὲν εἶσαι εἰς τὰ σύγκαλά σου.

— Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι, εἶπεν ὁ Ἄργεῖος, εἶναι θαυ-
μα καλλονῆς· εἶναι ὥραιοτέρα ἀπὸ τὸ ἄστρον τῆς αὐ-
γῆς, τρυφερωτέρα ἀπὸ τοῦ Μαΐου τὸ ἄνθος. Δὲν ἀξί-
ζει ν' ἀναβάλω μίαν ὥραν τὴν ἐπιστροφὴν μου, διὰ
νὰ τὴν ἰδῶ ;

— Ποία εἶναι ἡ ὥραιο Ἄννα ; ἠρώτησεν ὁ ποιμὴν
τὸν Ἄργεῖον.

— Πῶς! ἀφ' οὗ εἶσαι Βλαχοποιμὴν, ἀπεκρίθη
αὐτὸς, εἶναι λοιπὸν συντοπιτὶς σου. Εἶναι ἡ κόρη
τοῦ δεσπότη του τῆς Ἑλλάδος.

— Τοῦ δεσπότη μας Θεοδώρου! καὶ ἐδῶ τί ζητεῖ ;

— Εἶν' ἐδῶ μὲ τὸν πάππον τῆς.

— Ἄ! μὲ τὸν γέροντα Πετραλεῖφαν!

— Τὸν γνωρίζεις λοιπὸν ;

— Πῶς νὰ μὴ τὸν γνωρίζω ; Εἶμαι Βλάχος ἀπὸ
τὰ μέρη των, καὶ πολλάκις εἰς τὴν Ἄρταν εἶδα καὶ
τὸν δεσπότην καὶ τὸν πενθερόν του. Καὶ θὰ ἔλθῃ
σήμερον ὁ γέρον Πετραλεῖφας μὲ τὸν Μισσὲρ Τζε-
φρέν ;

— Ἐννοεῖται ὅτι θὰ ἔλθῃ, εἶπεν ὁ Ἄργεῖος. Δὲν
εἶναι ἀλήθεια, συμπέθερε ;

— Ἀναμφιβόλως, εἶπεν ὁ Λακεδαιμόνιος· ὁ Γο-
δοφρεῖδος Βιλλαρδουῖνος εἶναι φιλοφρονέστατος καὶ
περιποιητικώτατος πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς Βλαχίας.
Τὸν ἵππικὸν ἀγῶνα δι' αὐτὸν δίδει ὁ τοποτηρητής,
καὶ τὸν χρυσοῦν στέφανον ἡ Ἄννα θὰ δώσῃ εἰς τὸν
νικητὴν.

— Ἡ Ἄννα! εἶπεν ὁ εὐαίσθητος Ἄργεῖος. Ἄ!
λοιπὸν πρέπει νὰ μείνω νὰ τὸ ἰδῶ. Εὐτυχῆς, ὅστις
θὰ τὸν λάβῃ ἀπὸ τὴν χεῖρά τῆς.

— Ποῦ εὐτυχέστερος, (ἡ δὲν νομίζεις, σταυρα-
δελεφε;) ὅστις θὰ λάβῃ αὐτὴν τὴν χεῖρα, εἶπε γελῶν
ὁ Λακεδαιμόνιος.

— Καὶ πῶς ἦλθεν ἐδῶ ὁ πενθερὸς τοῦ δεσπότη
μας; ἠρώτησεν ὁ ποιμὴν. Τί ζητεῖ εἰς τὸν ξένον
τόπον ;

— Ξένον τόπον λέγει! ἀνέκραξεν εἰς τῶν παρε-
στάτων ἐκ Καλαμάτας. Καὶ τίνας ἄλλου εἶναι πε-
ρισσότερον ὁ τόπος οὗτος παρ' ἐδικὸς του ;

— Τῶ ὄντι! εἶπεν ὁ ποιμὴν. Καὶ πῶς τοῦτο ;

— Πῶς ; ἰδοὺ πῶς, ἀπεκρίθη ὁ Μεσσηνίος. Ὁ-
ταί ἦτον εὐνοούμενος αὐλικὸς τοῦ Ἀυτοκράτορος
Ἀλεξίου, ὁ καλὸς σου Πετραλεῖφας ἐμυρίσθη μακρό-
θεν, ὅτι δὲν εὐωδιάζουν τὰ πράγματα τῆς αυτοκρα-
τορίας, ὅτι ἐξογκοῦται ἡ τρικυμία, καὶ φρονίμως
ἐξηργύρωσαν ἐν καιρῷ εἰς στοργγύλα ὑπέρπυρα (2)

τὴν εὐνοίαν τοῦ κυρίου του καὶ τὰ ὑπέρπυρα, διότι
πολλάκις τὰ παρατῦρει καὶ αὐτὰ τὸ κῦμα τῶν στα-
σεων, τὰ μετέβαλεν εἰς γῆν τοῦ Μωρέως. Οὕτως οἱ
εὐφορώτεροι ἀγροὶ τῆς Καλαμάτας καὶ τῆς Μάνης,
ὅτι μέρος δὲν κατέχουσιν οἱ Σλαῦοι ἢ οἱ βράχοι,
εἶν' ἐδικόν του. Διὰ τοῦτο εἶναι εἰς τὸν Μωρέαν.

— Ἰσως καὶ δι' ἄλλην ἀκόμη αἰτίαν, εἶπε νεύων
μυστηριωδῶς ὁ Λακεδαιμόνιος.

— Διὰ ποῖαν ἄρά γε ; ἠρώτησεν ὁ Καλαματιανός.

— Λέγουν, ἀπήντησεν ὁ Λακεδαιμόνιος, ὅτι θὰ
νυμφεύσῃ τὴν ἔγγονόν του, μὲ τὸν Γοδοφρεῖδον, τὸν
υἱὸν τοῦ τοποτηρητοῦ.

— Ἄν τὸ λέγουν, ἀπατῶνται, εἶπε Στερεοελλα-
δίτης ἐκ τῶν παρόντων. Ἡ Ἄννα θὰ νυμφευθῇ τὸν
ἀνεψιὸν τοῦ Ὀθωνος.

— Ποῖος εἶναι ὁ Ὀθων ; ἠρώτησεν ὁ Ἄργεῖος.

— Ὁ Ὀθων Δελαρότης, τῶν Ἀθηνῶν ὁ Μέγας
Κύρ. Διὰ τὸν αὐθέντην τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι μικρὸν
συμφέρον νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸν αὐθέντην τῶν Ἀθηνῶν.

— Εἶναι μεγαλῆτερον ὅμως, ὑπέλαβεν ὁ Λακε-
δαιμόνιος, νὰ ἐνωθῇ μὲ τὸν αὐθέντην τῆς Πελοποννή-
σου, ὅστις εἶναι *Μίχιος* (1) κυριάρχης τοῦ Δελαρόσου.

— Ναι, ἀπεκρίθη ὁ Στερεοελλαδίτης, ἂν ἦτον
αὐθέντης ὁ Βιλλαρδουῖνος. Εἶναι ὅμως τοποτηρη-
τῆς, Βαύλλης, καθὼς λέγετε σεις, τοῦ Καμπανίτου.

— Βαύλλης ἢ αὐθέντης! εἶπεν ὁ Λακεδαιμόνιος.
Ἦθελον νὰ ἰδῶ τὸν αὐθέντην, ὅστις εἶναι ἀνώτερός
του! Διεδέχθη καὶ κατὰ τὴν φρόνησιν καὶ κατὰ τὴν
δύναμιν τῶν θεῶν τοῦ Γοδοφρεῖδον.

— Ἄ! τῆς Ῥωμανίας λέγεις τὸν προστῆτορα ;
Φρόνιμος καὶ ἀνδρεῖος ἵππότης ἦτον ἐκεῖνος! εἶπεν
ὁ Ἄργεῖος.

— Οἱ αυτοκράτορες καὶ οἱ δύο, ὁ Βαλδουῖνος
πρῶτον καὶ ὁ Ἐρρίκος ἔπειτα, τὸν εἶχον εἰς μεγί-
στην ὑπόληψιν, ἐπρόσθεσε τῆς Σπάρτης ὁ κάτοικος.
Πρὸς χάριν του ἐπρόσφερον εἰς τὸν Βαύλλον μας ὁ
Ἐρρίκος νὰ ἐκλέξῃ ὁποῖαν ἐπαρχίαν θέλῃ.

— Καὶ ἐζήτησε τὸν Μωρέαν, εἶπεν ὁ ποιμὴν.

— Καὶ δὲν ἐζήτησε τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ Καλα-
ματιανός. Ἀπεκρίθη ὅτι τὸ ξίφος του θὰ ἐκλέξῃ,
καὶ ἔγινεν ἄνθρωπος *Μίχιος* τοῦ Καμπανίτου.

— Δηλαδῆ, ὑπέλαβεν ὁ Λακεδαιμόνιος, ἀναγνω-
ρίσας τὸν φίλον του Σαμπλίτην ὡς κυριάρχην του,
ἠνώθη μετ' αὐτοῦ, καὶ τὰ ξίφη των, ἠνωμένα, τοῖς
ἔδωκαν ὅλην τὴν Πελοπόννησον.

— Ὅχι δὲ ὅλην, εἶπεν ὁ Ἄργεῖος κομφεούμενος·
ἐξαίρεσον, παρακαλῶ, τὸ Ἄργος, τὸ Ναύπλιον,
τὴν Κόρινθον καὶ τὴν Μονεμβασίαν.

— Τὰς ἐξαίρω διὰ σήμερον, ἀπεκρίθη πονηρῶς
ὁ Λακεδαιμόνιος. Νὰ ἰδῶμεν καὶ αὐριον.

— Βλέπετε τόσα ἔτη τώρα, ἀπήντησε θριαμ-
βεύων ὁ Ἄργεῖος. Ἐχομεν τείχη στερεά. Ὁ ἴδιος
Ἀυτοκράτωρ τὰ προσέβαλε χωρὶς νὰ τὰ κλονήσῃ.
Καὶ πρὸς τούτοις τὰ τείχη μας περιέχουν τὸν Λέ-
οντα Σγουρόν.

(1) Οὕτως ὀνομάζουσι τῆς Βυζαντινῆς οἱ συγγραφεῖς τὸν ὑπὸ τῶν
Γάλλων λεγόμενον *Lige*, συνώνυμον τοῦ *vassal*, καὶ τὸν ἐξηγοῦσι,
« δούλος ἐθελόθουλος »

(1) Ἐροῖα τῆς Πελοποννήσου.

(2) Φλωρία τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς.

— Αἱ γείτον! εἶπεν ὁ Σπαρτιάτης, τείχη ἀσβεστόκτιστα εἶχομεν καὶ ἡμεῖς, καὶ περιεῖχον τὸν Λέοντα Χαμάρτεον καὶ αὐτά. Ἄν ἐπολεμήσαμεν πέντε ἡμέρας (καὶ πῶς ἐπολεμήσαμεν, τὸ ἤξευρετε) εἰς τί μᾶς ὠφέλησεν; Ὅταν κατεπόντισαν οἱ Φράγκοι τὸν τόπον, σεῖς ἐλπίζετε μόνοι νὰ ἐπιπλεύσετε;

— Ἐλπίζομεν κἄν, ἀπήντησε μετὰ τινος καυχήσεως ὁ Ἄργεῖος· καὶ ἡ ἐλπίς εἶναι τὸ ἡμῖσι τῆς ἐπιτυχίας.

— Ὅ,τι ὅμως ἐκυρίευσεν ὁ Βιλλαρδουῖνος, ἀνῆκει εἰς τὸν λίκριον αὐθέντην του, ἢ ὄχι; ἠρώτησεν ὁ ποιμὴν δειλῶς.

— Ὁ Σαμπλίτης δι' ἡμᾶς ὀλίγον φροντίζει, εἶπεν ὁ Καλαματιανός. Ἐκεῖνος ἔχει αὐθεντείαν εἰς τὴν Φραγκίαν, καὶ λέγουν ὅτι δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ ποτέ.

— Ναι, ὅμως ἡμπορεῖ νὰ στείλῃ εἰς τὸν τόπον του ἄλλον, παρετήρησεν ὁ Ἄργεῖος.

— Αἱ! ἡμπορεῖ! ὑπέλαβεν ὁ Καλαματιανός. Νὰ ἰδῶμεν ὅμως τί λέγομεν καὶ ἡμεῖς. Ὁ Βιλλαρδουῖνος εἶναι καλὸς αὐθέντης. Πρόβατα δὲν εἴμεθα νὰ μᾶς μοιράζωνται καὶ νὰ μᾶς πωλῶσι.

— Ἄφες αὐτὰ, συμπέθερε, εἶπεν ὁ Λακεδαιμόνιος. Δὲν εἶναι καλαὶ ὀμιλίαι. Ὁ Σαμπλίτης εἶναι αὐθέντης μᾶς· θὰ κάμῃ ὅπως ὁ θεὸς τὸν φωτίσῃ. Ἄς προχωρήσωμεν τώρα· ἐγένεν ὀλίγος τόπος. Κύριε Βλάχε, ὀρίσασθε.

— Ἡ συνοδία τοῦ Βούλλου ἀπ' ἐδῶ θὰ διέλθῃ; ἠρώτησεν ὁ Βλαχοποιμὴν.

— Ἀπ' ἐδῶ, ἐννοεῖται, εἶπεν ὁ Μεσσήνιος. Ἄς προχωρῶμεν. Περιπάτει ἐμπρός.

— Προχωρήσατε, ἂν θέλετε, εἶπεν ὁ ποιμὴν. Ἐγὼ θὰ μείνω.

Καὶ σταυρώσας τὰς χεῖρας, τοὺς πόδας δὲ εἰς τὴν γῆν στηρίξας, ἀφῆκε τοὺς ἄλλους νὰ παρέλθωσιν ἐμπρός του, καὶ ἐστηλώθη ὡς βράχος, ἐφ' οὗ ἐθραύετο τὸ βεῦμα τοῦ προβαίνοντος ὄχλου.

ΚΕΦ. Β'.

Συγχρόνως δὲ μεγάλη ἐπεκράτει κινήσις καὶ εἰς τοῦ Βαύλλου τοὺς οἴκους. Ἰππῶται σιδηροφοροῦντες ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον, αἱ αἰθουσαι ἀντήχουν ἀπὸ ὄπλων κλαγγῆν, οἱ ἵπποι, ὡς εἰς μάχην ἐσταλμένοι, ἐχρημέτιζον, περιεγόμενοι εἰς τὴν αὐλὴν ὑπὸ τῶν ἱπποκόμων, πολλοὶ τῶν κατακτητῶν τῆς Πελοποννήσου Βαρόνων, τινὲς τῶν ἐγχωρίων ἀρχόντων αὐτῆς, εἰς οὓς οἱ κατακτηταὶ εἶχον παραχωρήσει πολλὰς τιμὰς καὶ ὀλίγα προνόμια, πολλὰ τέλος ἐκατέρων γυναῖκες, ὅλοι ἐμπρέπουσαι εἰς κάλλος καὶ κόσμον, ἐπλήρουν τὴν μεγάλην αἶθουσαν, καὶ μόνον περιεμένετο ἀκόμη ὁ Τοποτηρητής.

Τέλος δ' ἠγέρθη πορφυροῦν χρυσοπάρυρον παρὰ κέτασμα, διαιροῦν τὸν κοιτῶνα αὐτοῦ ἀπὸ τῆν αἶθουσαν, καὶ ὁ Βιλλαρδουῖνος, ἀνὴρ ὄριμου μὲν ἡλικίας, νεώτερος ὅμως φαινόμενος ἑαυτοῦ, διότι εἶχεν ὑψηλὸν καὶ εὐθὺ τὸ ἀνάστημα, νευρώδη δὲ τὸν σχηματισμὸν τῶν μελῶν, εἰσῆλθε, καὶ διευθυνθεὶς πρὸς

τὰς κυρίας, τὰς ἐχαιρέτισε μὲ μεγίστην εὐγένειαν. Μετὰ ταῦτα δὲ, ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς περιεστῶτας,

— Καιρὸς, νομίζω, εἶπε, ἵ ἀπέλθωμεν.

Ἄλλὰ, ἐνῶ ἠτοιμάζοντο ὅλοι νὰ ἐγερθῶσιν, ὑπέρτης εἰσελθὼν ἀνήγγειλεν, ὅτι εἰς τὸν προθάλαμον περιεμένεν ἱερεὺς, ζητῶν νὰ ἰδῇ τὸν Βαύλλον.

— Τὸ ἐσπέρας νὰ ἐπιστρέψῃ, εἶπεν ὁ Βιλλαρδουῖνος· τώρα δὲν ἡμπορῶ. Ὁ ὑπέρτης, λαβὼν τὴν διαταγὴν ταύτην, ἐξῆλθεν, ἀλλ' ἀμέσως πάλιν ἐπέστρεψε, λέγων, ὅτι ὁ ἱερεὺς ἐπιμένει.

— Πῶς! ἐπιμένει! ἀνέκραξεν ὁ Βιλλαρδουῖνος, ὅταν δὲν θέλω νὰ τὸν δεχθῶ! Πολλὴ εἶναι τῶν κυρίων ταύτων ἡ ὑπεροψία! Θέλουσι νὰ κυβερνώσιν ἐντὸς τῆς οἰκίας μου! Τοῦτο δὲν θέλω τὸ ἐπιτρέψαι. Εἶπέ τον, ὅτι δὲν τὸν δέχομαι.

— Ὁ Θεὸς διαφυλάττοι τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα! εἶπεν ὁ μοναχός, αἰφνης παραστὰς ἐπὶ τῆς φλῆκας τῆς αἰθούσης, χωρὶς νὰ περιμείνῃ τὴν ἐπιστροφήν τοῦ φέροντος τὴν αὐστηρὰν ἐκείνην ἀπόκρισιν.

— Δὲν ἔχω καιρὸν, ὑπάγετε, πανοσιώτατε! ὑπάγετε, ἄγιε πάτερ, ἀνέκραξεν, ἀργιζόμενος εἰς τὴν θείαν ταύτην ὁ Τοποτηρητής.

— Ὁ Θεὸς διαφυλάττοι τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα, ἐπανέλαβεν ὁ μοναχός, κλίνων ἐδαιφαιῶς, ἀλλὰ χωρὶς νὰ κινηθῇ ἀπὸ τὴν θέσιν του.

Ἄσσοι ἐγνώριζον τὸν σιδηροῦν χαρακτήρα ταῦ

Τοποτηρητοῦ, ἔτρεμον μὴ τὸν ἰδῶσι κινούμενον εἰς βιαίαν τινὰ πρᾶξιν κατὰ τοῦ ἐπιμόνου μοναχοῦ, καὶ εἶχαν τὰ χεῖριστα ὅταν εἶδαν τὸ πρόσωπόν του αἰφνιδίως ἀλλοιωθέν. Διὸ καὶ μεγάλως ἐξεπλάγησαν, ὅταν τὸν ἤκουσαν πλησιάσαντα εἰς τὸν ἱερέα, νὰ τῷ εἰπῇ·

— Πανοσιώτατε, ἤθετε εἰς στιγμήν ἀκατάλληλον. Τὸν καιρὸν μου ὀρεῖλω εἰς τὰς κυρίας. Ἄλλὰ ποτὲ δὲν θέλει ρηθῆ ὅτι μ' ἐπεκαλέσθη ἡ μήτηρ ἐκκλησία καὶ δὲν τὴν ἤκουσα. Ὅ,τι ἔχετε νὰ μ' εἰπῆτε, εἰπέτετο ταχέως. Εἰσέλθετε.

Καὶ τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὸν κοιτῶνά του.

Οἱ πληροῦντες τὴν αἵθουσαν εἶδαν μετὰ δυσαρκεσίας τὴν ἀναβολὴν ταύτην. Ἄλλ' ἀφ' οὗ περιέμειναν ὀλίγας στιγμὰς ἐπὶ ματαίῳ ὅτι θ' ἀνοιχθῆ ἐκ νέου τὸ παραπέτασμα, αἱ συνδιαλέξεις ἤρχισαν εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς αἰθούσης.

Βίς μίαν αὐτῆς γωνίαν νέος εὐειδῆς, μελανόφθαλμος, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου ἔφρασιν ἔχων ἐμβριθείας πρῶιμου, ὁ υἱὸς τοῦ Βιλλαρδουίνου, Γοδοφρείδος, ὡς καὶ ὁ πατήρ του, καλούμενος, συνωμίλει μετὰ τοῦ σεβασμιωτάτου Βενεδίκτου, τοῦ καθολικοῦ ἀρχιερέως Ὁλένης, ἐνὸς τῶν ἐξ ἐπισκόπων, οἵτινες ἐξήρτωντο ἀπὸ τοῦ Μητροπολίτου Πατρῶν, καὶ εἰς οὓς κατενεμήθη ἐκκλησιαστικῶς ἡ Πελοπόννησος, ὡς εἰς τοὺς δώδεκα Βαρόνους πολιτικῶς.

Ὁ ἐπίσκοπος ἦτον περίπου ὀμῆλιξ τοῦ Γοδοφρείδου, καὶ εἶχε συνανατραφῆ μετ' αὐτοῦ, εἰς ἣν περίστασιν ἴσως ὤρειλε τὴν ποιμαντικὴν ράβδον του. Ἐπιστρέψας δὲ τὴν προτεραίαν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ὅπου τὸν εἶχε πέμψει ὁ Τοποτηρητὴς Βιλλαρδουίνος διὰ τινος, ὡς εἶπεν, ὑποθέσεις τῆς ἐκκλησίας, περιέγραφεν εἰς τὸν φίλον του μετὰ θερμῶν εἰκόνων τὸ ἀπαράμιλλον αὐτῆς κάλλος, καὶ ἰδίως ἐκορυפוῦτο ὁ ἐνθουσιαστὸς του καὶ ἐλάμβανε χροιάν ὀπωσοῦν βέβηλον, ὅταν ἐζωγράφει τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς, τὴν λαμπρότητα τῶν ἵπποτων, οἵτινες τὴν ἐπλήρουν, τὸ κάλλος τῶν γυναικῶν, αἵτινες τὴν ἐκόσμων.

— ὦ! Σεβασμιώτατε, εἶπεν ὁ Γοδοφρείδος, τᾶλλα καλά! Ἄλλὰ διὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο, ἂν ἤμην ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν, ἤθελον, πολὺ φοβοῦμαι, σὰς καθαιρέσει.

— Καὶ ἤθελες πρᾶξει μεγίστην ἀχαριστίαν, Γοδοφρείδε φίλτατε.

— Ἀχαριστίαν; Διὰ τί ἄρά γε.

— Διότι, ἐν ᾧ μετὰ θάμβους περιέφερον τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τοὺς ἀστέρας ἐκείνου τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οὐρανοῦ, κατὰ νοῦν σὲ μάλιστα εἶχον.

— Ἐμέ! ὦ τῆς χριστιανικῆς σου αὐταπαρνήσεως! Ἄλλὰ πῶς τοῦτο;

— Βίς τὴν κορυφὴν τοῦ διαστέρου στερεώματος ἔλαμπε μία νέα ὡς ἥλιος, καὶ ταύτην κατὰ νοῦν προσδιώριζον διὰ σέ.

— ὦ! μὲ ἐνύμφευσ ἐν ἀπουσία καὶ ἐν ἀγνοία μου! Αὐταὶ ἦσαν αἱ ἐμβριθεῖς σου ἐργασίαι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

— Διατί ὄχι; ἀπεκρίθη ὁ ἐπίσκοπος, μέρος ἀσειευόμενος, μέρος σπουδάζων. Τί ἔχεις νὰ παραπονεθῆς, ὅταν σ' εἰπῶ, ὅτι ἡ νύμφη, ἣν ἐπεθύμουν νὰ σοὶ προσφέρω, εἶναι τὸ ὠραιότερον πλάσμα, ἀφ' ὅσας ποτὲ ἔθεσεν ὁ θεὸς ἐπὶ γῆς, ὅπως εὐφραίνῃ τῶν ἀνθρώπων τοὺς ὀφθαλμούς;

— Σεβασμιώτατε, ὁ ἐνθουσιασμὸς σου σὲ παρασύρει, εἶπεν ὁ Γοδοφρείδος. Στρέψον τοὺς ὀφθαλμοὺς σου ἐκεῖ καὶ ἰδὲ τὴν νέαν, ἣτις καθῆται πλησίον τῆς μητρός μου. Τολμᾶς νὰ εἰπῆς ὅτι εἶναι ἡ ἐπίδοχος νύμφη σου ὠραιότερα ἀπὸ αὐτήν;

— ὦ! τίς εἶναι ἡ νέα ἐκείνη! ἀνέκραξεν ὁ ἱερεὺς, ὅστις κατὰ πρῶτον ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ μέρος διεύθυνεν αὐτοὺς ὁ λόγος τοῦ Γοδοφρείδου.

— Ἐπ' οὗτι, καθὼς ὀφείλεις, εἶπεν οὗτος γελῶν, δὲν εἶται ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Δὲν γνωρίζεις τὴν Ἄνναν, τὴν θυγατέρα τοῦ Αὐθέντου τῆς Ἑλλάδος;

— Ἄ! αὕτη εἶναι ἡ Ἄννα! εἶπεν ὁ ἐπίσκοπος στηριζὼν ἐπ' αὐτῆς ἐταστικώτερα βλέμματα. Καὶ ὁ νέος ἐκείνος, ὅστις μετὰ τινος οἰκειότητος ὀμιλεῖ μετ' αὐτῆς, ποῖος εἶναι;

— Εἶναι ὁ ἱππότης Γωλιέρος, ὅστις μᾶς ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν. Ὑποπτεύω ὅτι τὸν ἐπεμφεν ὁ Μέγας Κύρ Ὁθων νὰ ζητήσῃ τὴν Ἄνναν διὰ τὸν ἀνεψιὸν καὶ διάδοχόν του Γούην. Ὑποπτεύω ὅμως συγχρόνως ὅτι διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ ἀνεψιοῦ του κακῆν ἔκαμε πρέσβειος ἐκλογὴν.

— Ἄ! αὕτη εἶναι ἡ θυγάτηρ τοῦ Θεοδώρου! εἶπεν ὁ ἱερεὺς. Εἰς Κωνσταντινούπολιν ἤκουσα πολλὰ περὶ τῆς ἀνδρείας τοῦ πατρὸς, καὶ ἐτι πλείονα περὶ τοῦ κάλλους τῆς θυγατρὸς, καὶ ὁμολογῶ ὅτι τὸ εὐρίσκω ἀνώτερον ἀφ' ὅ,τι ἤκουσα. Καὶ οὕτως ὅμως ἐπιμένω ὑπὲρ τῆς ὑποψηφίου μου. Ἄν δὲν ἦναι ἴσως ὠραιότερα τῆς Ἄννης, εἶναι ὅμως εὐγενεστέρα τῆς καὶ πλησιεστέρα εἰς τὸν θρόνον τοῦ Αὐτοκράτορος.

— ὦ! ποῖος εἶναι οὗτος ὁ φοίνιξ, δὲν μοὶ τὰ λέγεις; ἠρώτησεν ὁ Γοδοφρείδος ἤδη περιεργότερος.

— Εἶναι, φίλτατε, ἡ Ἀγνή Κουρτεναῖα.

— Τοῦ Αὐτοκράτορος ἡ ἀνεψιά;

— Ναι, ἡ θυγάτηρ τῆς ἀδελφῆς του Ἰολάνδης.

— Δὲν μοὶ λέγεις, εἶπεν ὁ Γοδοφρείδος, ἐγκαταλείψας τὸν τόνον τῆς ἀστείότητος, ὁ Αὐτοκράτωρ Ἐρρίκος τέκνα δὲν ἔχει;

— Εἶναι: ἀτεκνος, ἀπεκρίθη ὁ ἐπίσκοπος, καὶ μετὰ θάνατόν του ὁ θρόνος θέλει περιέλθει εἰς τὸν Πέτρον Κουρτεναῖον, τῆς Ἀγνῆς τὸν πατέρα, καὶ εἰς τὴν φρόνιμον Ἰολάνδην, ἣτις καὶ σήμερον κυβερνᾷ τὸν κυβερνῶντα τὸν θρόνον.

— Ἄλλὰ, ὅταν τόσο πλησίον ἴσταται εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀντέταξεν ὁ Γοδοφρείδος, πόσοι ἄρά γε μνηστῆρες δὲν πρέπει νὰ ἐποφθαλμιῶσιν εἰς αὐτήν!

— Ἐννοεῖται, ἀπήντησεν ὁ Βενέδικτος, ὅτι ἄπονον δὲν σοὶ προτείνω κατάκτησιν. Καὶ ἐπτεμμέναι κεφαλαὶ ἀκόμη...

Ἄλλ' ὁ Γοδοφρείδος τὸν ἔλαβεν ἐκ τοῦ βραχίονος, καὶ δεικνύων αὐτῷ δι' ἄκρου τοῦ ὀφθαλμοῦ βραδέως προσερχόμενον πρὸς αὐτοὺς γέροντα, πολυτελῶς ἐνδε-

δυμένον, βραχύσωμον, κεκυφότα, λευκοπόγωνα, καί, ὑπὸ προκυπτούσας ὄφρῦς, κλοπιμαῖα, ἀλλὰ ζυγρὰ τοξεύοντα βλέμματα,

— Πρόσεξε, τῷ εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ. Ὁ Πετραλείφας ἔχει ὀξεῖαν τὴν ἀκοήν, καὶ ἀνάγκη δὲν εἶναι νὰ τὸν ἔχωμεν ἐκ τρίτου εἰς τοῦτο τῆς συνδιαλέξεώς μας τὸ κείμενον.

Ὁ Πετραλείφας, προσελθὼν, ἐχαιρέτισε τὸν ἐπίσκοπον, καὶ τὸν ἠρώτησεν ἂν ἀνεπαύθη ἀπὸ τὴν ἐπίσκονόν του ὁδοιπορίαν.

— Ὑπὸ φιλικὴν στέγην ὁ κάματος τῆς ὁδοιπορίας λησμονεῖται ταχέως, ἀπήντησεν ὁ ἀρχιερεὺς.

— Ὅχι ὅμως αἱ ἐντυπώσεις αὐτῆς, εἶπεν ὁ Γοδοφρείδος. Ἡ Σεβασμιότης του, εἶναι ἀνεξάντλητος εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν θαυμάτων τῆς αυτοκρατορικῆς αὐλῆς.

— Ἡ ἐνδοξότης του ἂς εἰπῇ, ὑπέλαβεν ὁ ἐπίσκοπος, ἂν ἔχω ἄδικον, ἂν ἡ Κωνσταντινούπολις δὲν ᾔηται ἡ βασιλεῖς τῶν πόλεων. Τὰ Παρίσιά μας εἶναι ἐμπρὸς τῆς σωρὸς καλυθῶν πνιγομένων εἰς τὴν ὀμίχλην καὶ εἰς τὸν βόρβορον.

— Ἐγὼ, εἶπεν ὁ Πετραλείφας, ἴσως δὲν κριθῶ ἡμερόληπτος μάρτυς. Ἀλλὰ νομίζω, ὅτι ἂν ἀπητειόποτε νὰ ἔχη ἡ γῆ μίαν μόνην πρωτεύουσαν, ἡ Κωνσταντινούπολις ἔπρεπε νὰ ᾔηται ἡ πρωτεύουσα αὐτή.

— Πόσον ἐξίπτετε τὴν ἐπιθυμίαν μου νὰ ἰδῶ τὴν περίφημον ταύτην πόλιν, εἶπεν ὁ Γοδοφρείδος.

— Καὶ πρέπει νὰ τὴν ἰδῆτε, ἐκλαμπρότατε, ὑπέλαβεν ὁ ἀρχιερεὺς. Εἰς τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ ἔαρος θὰ ἐπιστρέψωσιν αἱ αυτοκρατορικαὶ τριήρεις, αἵτινες παρεχέμασαν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἴδου ἀξιόλογος εὐκαιρία!

— Εἰς ταύτην τὴν πρότασιν δὲν θὰ μ' ἔχετε σύμμαχον, σεβασμιώτατε, εἶπεν ὁ Πετραλείφας. Ἡ ἐκλαμπρότης του μᾶς ὑπεσχέθη νὰ μᾶς συνοδεύσῃ τὴν ἀνοιξὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Δὲν εἶναι βεβαίως ἡ Ἄρτα Κωνσταντινούπολις. Κατοικεῖται ὅμως ἀπὸ καλὸν γείτονα, ὅστις θέλει δεχθῆ με ἀνοικτὰς ἀγκάλας τὸν υἱὸν τοῦ μεγάλου Βιλλαρδουίνου.

— Ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι μεγίστη, εἶπεν ὁ Γοδοφρείδος, νὰ γνωρίσω ἐκ τοῦ πλησίον καὶ νὰ προσκυνήσω τὸν δεσπότην τῆς Ἑλλάδος, οὗ ἀκούω φημιζομένην τὴν ἀνδρείαν, καθὼς καὶ τὴν φρόνησιν.

— Πόση εἶναι τοῦ γαμβροῦ μου ἡ προθυμία νὰ συσφίξῃ τὰς φιλικὰς σχέσεις μετὰ τοῦ ἐνδόξου πατρὸς σας, τὸ βλέπετε προφανῶς, εἶπεν ὁ γέρον. Μὴ δυνηθεῖς νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος, ἐπέτρεψε νὰ με συνοδεύσῃ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ, ἡ θυγάτηρ του. Ἡ πρόθεσίς του ἦτον νὰ πέμψῃ εὐχάριστον πρέσβυν.

— Συνήθως, ἀπεκρίθη εὐγενῶς ὁ Γοδοφρείδος, παρὰ τὴν ὑπερτάτην ἀνδρείαν θάλλει τὸ ὑπέρτατον κάλλος.

Ἡ δὲ Ἄννα, περὶ ἧς ἐνταῦθα ἐγένετο λόγος, ἐκάθητο εἰς τὴν ἀντιπέραν γωνίαν, πλησίον τῆς Ἰσαβέλλας, γυναικὸς τοῦ Τοποτηρητοῦ, καὶ μεταξὺ τῶν ἐπισημοτέρων γυναικῶν καὶ Βαρόνων, ὑπερέχουσα ὅλων κατὰ κάλλος καὶ χάριν, καὶ ἀξία τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς θεραπείας ἧτις τῇ ἐδαψιλεύετο. Τὸ ἐνδυμᾶ

της ἦν κυανοῦν, ἔχον ἀργυροῦς ἀστέρας ἐπειργασμένους εἰς τὸν τράχηλον ἔφερε περιδέραιον ἀδαμάντινον, καὶ ἀδαμάντινον διάδημα εἰς τὴν μέλαιναν κόμην της, ἦν ἐσκίαζον πτερὰ κυανᾶ. Ἐκαστον κίνημά της ἦν ἁρμονία, ἕκαστον βλέμμα της ἦν μειδιάμα. Ἀναί κλασικαὶ ἀναμνήσεις δὲν εἶχον πρὸ πολλοῦ σβέσθῃ εἰς τὴν Σπάρτην, ἡ Σπάρτη ἤθελε τὴν ἀσπασθῆ ὡς τὴν Θεάν, ἧτις ἀνέδου ἐκ τῶν κυμάτων τῆς ἀπέναντι νήσου Κυθήρας.

Ὅπισω της ἴστατο ὁ Γωλιτιέρος, νέος ἰππότης, ξανθός, εὐειδής, χαρίεις καὶ εὐθυμος. Εἰς τὸ ὑψηλὸν δὲ καὶ περιγλυρον ἔρεισμα τῆς καθέδρας της στηριζόμενος, συνωμίλει μετὰ τῆς Ἄννης, ἧτις, δὲ νὰ τῷ ἀποκρίνεται, ὑπέκλα ἡρέμα τὸν κύκνειον τράχηλόν της.

— Εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην τῆς γενικῆς εὐθυμίας, ἔλεγεν ὁ Γωλιτιέρος, γνωρίζω τινὰ ὅστις βαθέως θέλει λυπηθῆ διότι δὲν εἶναι παρῶν.

— Τῷ ὅτι; εἶπεν ἡ Ἄννα.

— Ὡ! πόσην ἀδιαφορίαν ἐκφράζει τὸ τῷ ὅτι τοῦτο! Τολμῶ νὰ ἐρευνηθῶ διατί; ἠρώτησεν ὁ νέος ἰππότης.

— Διότι, ἀπεκρίθη ἡ Ἄννα, δύνασθε νὰ τὸν γνωρίζετε, ἀλλ' ἐγὼ δὲν τὸν γνωρίζω.

— Καὶ ἂν τὰς εἰπῶ ὅτι εἶναι ὁ Γουλιέλμος Δελαρόσης αὐτός;

— Τότε τί ἄλλο ἔχω νὰ σᾶς εἰπῶ, εἰμὴ νὰ σᾶς ἐπαναλάβω, ὅτι δὲν τὸν γνωρίζω;

— Ἐνοῶ, εἶπεν ὁ Γωλιτιέρος, ὅτι ἡ προσοβία μου διατρέχει κίνδυνον, καὶ φοβοῦμαι ὅτι κακὴν ἔκαμμεν ἐμοῦ ἐκλογὴν ὁ Μέγας Κύρ, ὁ αὐθέντης μου.

— Νομίζετε; εἶπε μειδιῶσα ἡ θυγάτηρ τοῦ Θεοδώρου. Δι' ὄντινα λόγον καὶ ἂν τὸ φρονῆτε, ἂν τύχῃ ἀνάγκη, ἡμπορῶ νὰ μαρτυρήσω ὑπὲρ ὑμῶν, ὅτι οὔτε ὁ ζῆλος σᾶς ἐπέλιπεν, οὔτε ἡ εὐγλωττία. Εἶμαι βεβαία, ἂν σᾶς ζητήσω νὰ με περιγραφῆτε τὸν ἐντολέα σας, θὰ με εἰπῆτε, ὅτι δὲν ἐσταυροφόρησι ποτέ ἀνδρειότερος τοῦ ἰππότης, ὅτι εἰς τὸν οὐρανὸν δὲν ὑπάρχει ἄγγελος ὠραιότερός του.

— Εἰς τοιαύτας ὑπερβολὰς ὁ ζῆλος μου δὲν θὰ με παραφέρῃ, εἶπεν ὁ Γωλιτιέρος γελῶν. Ἐκτιμηθῆς τοῦ ἀνδρικοῦ κάλλους δὲν εἶμαι, ἤξυρω δὲ μόνον ὅτι ὁ Γουλιέλμος οὔτε χαλὰς εἶναι, οὔτε τυρλός ὡς πρὸς τὴν ἀνδρείαν δὲ γίγαντα δὲν τὸν λέγω οὔτε ἀθρωποφάγον, ἀλλ' εἶναι ἰππότης, γνωρίζων τὰ χρεῖά του, καὶ ποτε μὴ πράξας χαμέρπειαν, οὔτε ἀγενῆ πράξιν.

— Μεγάλως μοι λέγετε ἀρετὰς, ἀπεκρίθη ἡ Ἄννα. Ἀλλὰ ταύτας, εἰπέτε εἰς τὸν ἐντολέα σας, ὅτι καὶ ὁ μετριώτερος ἰππότης τὰς ἔχει.

— Ὡ! βεβαίως, ἀπεκρίθη ὁ Γωλιτιέρος. Ἀλλ' ὁ Γουλιέλμος εἶναι ἀνεψιός καὶ διάδοχος τοῦ Αὐθέντου τῶν Ἀθηνῶν ταύτην τὴν ἀρετὴν πολλοὶ ἰππῶται δὲν τὴν ἔχουσι. Καὶ νομίζω ὅτι μικρὰ δὲν εἶναι.

— Τῷ ὄντι; ἐπανέλαβεν ἡ Ἄννα με τὸν αὐτὸν τόνον, ὡς πρὶν.

— Εὐδαίμων, εἶπεν ὁ νέος ἰππότης, εὐδαίμων ὁ Γουλιέλμος ὅτι δὲν εἶναι παρῶν.

— Καὶ διατί ἄρα; ἠρώτησεν ἡ νεάνις.

— Διότι γνωρίζω δύο ὀφθαλμούς, οἵτινες, ὅταν ἀτενίζωσιν εὐμενῶς, φέρουσι τὴν ἀνοιξιν μετὰ τὰ ἄνθη της, ἀνοίγουσι τὸν οὐρανὸν μετὰ τὰς δόξας του· ὅταν ὅμως στρέφωσιν ἀδιάφοροι, φέρουσι τοὺς παγετοὺς τοῦ χειμῶνος, φέρουσι τοῦ ἄδου τὰ σκότη. Γνωρίζω δύο χεῖλη, ζωὴν δίδοντα εἰς τοὺς νεκρούς, ὅταν μὲν διῶσι, φρονέοντα τοὺς ζῶντας, ὅταν λέγωσι τὸ ἐπάρατον τῷ ὄντι ;

— ὦ ! πόσα πράγματα γνωρίζετε, εἶπεν ἡ Ἄννα, ἄγνωστα εἰς ἐμέ ! Γνωρίζετε ἄραγε νὰ μὲ εἰπῆτε καὶ τίς θὰ κερδήσῃ τὸ ἄθλον σήμερον ;

— Ἄν ἐπρόκειτο περὶ τοῦ ἄθλου τῆς καλλονῆς, ἀπεκρίθη ὁ Γωλιτέρος, καὶ ἐμελλον ἐγὼ νὰ τὸ δώσω, δὲν ἤθελον διστάσει νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ.

— Καλῶς, εἶπεν ἡ Ἄννα, ἀλλὰ, βλέπετε, πρόκειται περὶ τοῦ ἄθλου τῆς ἀνδρείας καὶ μέλλω νὰ τὸ δώσω ἐγὼ. Τί λέγετε ;

— Τὸ μόνον, ὅπερ δύναμαι νὰ εἰπῶ, χωρὶς μεγάλου προφητικοῦ προτερήματος, εἶπεν ὁ νέος ἱππότης, εἶναι, ὅτι ἐπεθύμουν νὰ τὸ κερδήσω ἐγὼ. Θέλετε νὰ σᾶς εἰπῶ διατί ;

— Ἄς λείψῃ τὸ διατί. Εἰπέτε με μᾶλλον τί θὰ τὸ κάμετε, ἀφ' οὗ τὸ κερδήσετε.

— Ἐννοεῖται, εἶπεν ὁ Γωλιτέρος, ἐπίτημον ἔκφρασιν δίδων εἰς τὸ πρόσωπόν του, ὅτι ὀφείλω νὰ τὸ παραδώσω εἰς τὸν αὐθέντην καὶ κύριόν μου, εἰς τὸν Γουλιέλμον Δελχρόστην, ὅστις μ' ἐπεμψεν.

— ὦ ! τὸν αἰώνιον αὐτὸν Γουλιέλμον ! ἀνέκραξεν ἡ νεάνις, ὡς ἀγνακτοῦσα, προσέξατε μὴ μὲ κάμητε μέχρι τέλους νὰ τὸν μισήτω.

Κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν ὁ ἐπὶ τῶν ὄπλων κήρυξ προσεκάλεσε τοὺς ἱππότητας, ὅσοι ἐμελλον ν' ἀγωνισθῶσι, ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον καὶ νὰ προπαρασκευασθῶσιν. Ἐν ᾧ δὲ ὁ Γωλιτέρος τὴν ἐχαιρέτα διὰ νὰ μακρυνθῇ.

— Ὅστις θέλει στέφανον, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἄννα, τὸν κερδαίνει μόνος του, καὶ ὅστις τὸν κερδήσῃ, δὲν τὸν δίδει εἰς ἄλλον.

Καὶ τὰς λέξεις ταύτας ἐπισφραγίσασα διὰ μειδιάματος, εἰς ὃ ἐπέλαμπεν ἀπερίγραπτος χάρις, ἐσρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ ἄλλο μέρος, καὶ ἀφῆκε τὸν Γωλιτέρον ν' ἀναχωρήσῃ, δάκνων τὰ χεῖλη του.

Εἰς τὸ μέρος δὲ, πρὸς ὃ ἐστρεψεν ἡ Ἄννα τὴν κεφαλὴν, ἀπήνησεν ἐπ' αὐτῆς ἐστηριγμένους τοὺς δύο μεγάλους καὶ μέλανας ὀφθαλμούς νεανίου, ὅστις, ἄσπλος καὶ λιτὸν φέρων χιτῶνα, ἠρείδετο εἰς τοῦ παραθύρου τὴν προέχουσαν παραστάδα. Τοῦ σώματος του ὁ πλαστικὴ καλλονὴ εἶχε τι ὑπερήφανον, ἀλλ' ἡ κεφαλὴ του ἐκλίνε πρὸς τὴν γῆν· οἱ μέλανες βόστρυχοί του περιελάμβανον τὸ πρόσωπόν του ὡς χρῶν· καὶ τὰ χεῖλη του διεστέλλοντο εἰς πικρίας ἔκφρασιν. Ὁ νεανίας αὗτος ἦτον ὁ Λέων Χαμάρετος, περὶ οὗ ἠκούσαμεν διαλεγόμενον τὸν ἔχλον ἐμπρὸς τοῦ ἱπποδρομίου. Εἰς τὴν τέφραν τῆς Σπάρτης, τὸν ἔσχατον σπιθῆρα τῆς ἀρχαίας ἀρετῆς ἀναζωπυρήσας ὁ Λέων, ἠλπισεν ν' ἀντιστῇ εἰς τῶν Φράγκων τὸν χεῖμαρρον, καὶ τὴν πολιτικίαν αὐτῶν ἀπέκρουσε μετὰ μεγάλης ἀδρείας ἐπὶ πέντε ἡμέρας· ἀλλ' οὐχ

ἦττον ἡ Σπάρτη ἔπεσε τὴν τελευταίαν της πτώσιν, καὶ τὸ ξίφος τοῦ Χαμάρετου ἐθραύσθη εἰς τὴν σιδηρᾶν πανοπλίαν τῶν ἱπποτῶν. Ὁ Βιλλαρδουίνος ὁμως, τὴν ἐμφρονα πολιτικὴν, ἣν εἶχε παραδεχθῆ δι' ὄλας τὰς κατακτήσεις του, καὶ εἰς ταύτην ἐφαρμόζων τὴν πόλιν, παρεχώρησεν εἰς τοὺς κατοίκους πολλὰ τῶν ἀστυκῶν προνομίων των, καὶ, ἀφ' οὗτου ὁ Πετραλείφας ἐπεδήμει παρ' αὐτῶν, ἐνίστοε, εἰς ἐκτάκτους δηλαδὴ περιστάσεις ὡς τὴν παρούσαν, εἰς αὐτὸν χαριζόμενος, περιελάμβανεν εἰς τὰς προσκλήσεις του καὶ τοὺς προὔχοντας τῆς πόλεως, ἐν ἣ διετίθει. Μεταξὺ δὲ τῶν οὕτω προσκεκλημένων καθηριμείτο ἀναγκαίως καὶ ὁ Χαμάρετος, οὐ μόνον διότι αὐτὸς ἦν εἰς τῶν ἐπισημοτέρων ἀνδρῶν τῆς Λακεδαιμόνος, ἀλλὰ καὶ διότι, διατρίψας ἄλλοτε εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Δεσπότη τῆς Ἑλλάδος, ἦν ἀρχαίος γνώριμος τοῦ Πετραλείφου, ὅστις, εἰλικρινῶς ἢ μὴ, ἐπεδείκνυε πρὸς αὐτὸν μεγάλην ὑπόληψιν καὶ συμπάθειαν.

Ὅταν λοιπὸν, στρέψασα τὴν κεφαλὴν, εἶδεν ἡ Ἄννα τὸν Χαμάρετον πλησίον τοῦ παραθύρου, ἐκλίνε τὸ βλέμμα ἐμπρὸς τοῦ ἐπιμόνου καὶ μελαγχολικοῦ βλέμματός του, καὶ τὸν ἐχαιρέτισε μετὰ τινος ταραχῆς. Ἐκεῖνος δὲ, ἀποδίδων τὸν χαιρετισμὸν, ἐπροχώρησε πρὸς αὐτὴν ἐν βῆμα.

— Μόνον θεατῆς ; Κύριε Χαμάρετε, τῷ εἶπεν ἡ κόρη, ζητοῦσα ἀδιάφορόν τινα λόγον νὰ τῷ ἀποτείνῃ.

— Καὶ τοῦτο, εἶπε πικρῶς ὁ Χαμάρετος, εἶναι τιμὴ μεγάλη εἰς δούλους. Ὅταν οἱ κύριοί μας μᾶς εἰσάγωσιν εἰς τὴν παρουσίαν των, δὲν πρέπει νὰ εἰμεθα βαθέως εὐγνώμονες ;

— Ἐχετε ἀδικον λέγων ταῦτα, ἀπεκρίθη ἡ Ἄννα. Ἄν εἰτήρησε εἰς τὸ στάδιον, οὐδεὶς εἶχε τὸ δικαίωμα, καὶ εἶμαι βεβαία, οὐδεὶς τὴν θέλησιν νὰ σᾶς ἐμποδίσῃ.

— Τὸ δικαίωμα ; Κυρία, εἶπεν ὁ Λέων, κινῶν τὴν κεφαλὴν. Τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς χρόνους τούτους εἶναι γεγραμμένον εἰς τὸ ἄκρον τῆς λόγχης, . . . καὶ ἡ ἐδική μας λόγχη ἐθραύσθη ! Θέλησις δὲ ὑπάρχει μία τοῦλάχιστον βεβαίως, ἥτις μὲ ἐμποδίζει.

— Ὑπάρχει, νομίζετε ; Ποία ;

— Ἡ ἐδική μου. Ἀποστρέφομαι τὰ θεάματα ταῦτα.

— Κατ' ἐθνικὴν πρόληψιν, εἶπεν ἡ Ἄννα, πρόληψιν γεννητέως καὶ ἀνατροφῆς, ἀλλὰ, ὁμολογήσατε, ὀλίγον ἰδιοτελῆ.

— Ἰδιοτελῆ ! ἐπανάλαβεν ὁ Λέων μετὰ φωνῆν, ἥτις ἀπεδείκνυεν ἐνδόμυχον θλίψιν.

— Δὲν ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγῶνας τούτους, εἰς οὓς εἶναι ἀναμφισβήτητος τῶν ἱπποτῶν ἡ ὑπεροχὴ. Αὐτοὶ νηπιόθεν ἀνατρέφονται εἰς τὰ ὄπλα, καὶ ἀντιζήλους δὲν ἔχουσιν εἰς αὐτῶν τὴν ἀσκήσιν. Οἱ συμπατριῶταί μας δὲν δύνανται νὰ μετρηθῶσι μετ' αὐτῶν . . .

— Δὲν εἴσθε φιλοπρόσωπος ὑπὲρ τῶν συμπατριῶτων σας, εἶπεν ὁ Χαμάρετος, ἐρυθριῶν ἰσχυρῶς. Ἀλλὰ μήπως ἔχετε ἀδικον ; Οἱ ἠττηθέντες ποίας ἄλλης κρίσεως εἰσὶν ἄξιοι ;

— Δὲν κρίνω καὶ πρὸ πάντων δὲν κατακρίνω τὸ ἔθνος μου. Ἄν οἱ Φράγκοι ἔχωσι κληρονομία τὴν ἀνδρείαν, ἔχει ἄλλας τὸ ἔθνος μας ἀρετάς. Δὲν

ὁμολογεῖτε ὅμως ὅτι ἡ θεὰ τῆς ἀνδρείας κινεῖ τὴν καρδίαν καὶ ἐξάπτει τὴν φαντασίαν; Καὶ τί λαμπρότερον τῶν εὐγενῶν ἵπποτῶν, οἵτινες, τὸ μέτωπον ὑψηλόν, ἄτρομοι καὶ ἀμεμπτοί, προκαλοῦσι τὴν οἰκουμένην, κηρύττουσιν ὅτι οὐδένα φοβοῦνται· καὶ εἰς οὐδένα ἐνδίδουσι, καὶ ὅ,τι κηρύττουσι τὸ κυροῦσι διὰ τῆς λόγγης τῶν; Εἰς αὐτοὺς δὲν πρέπουσι τῶν ἀνδρῶν αἱ εὐφημῖαι, τῶν γυναικῶν αἱ χειροκροτήσεις; Εἰς αὐτοὺς δὲν πρέπει νὰ ἄρχωσι; . . .

— Καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ δουλεύωμεν! ἀνέκραξεν ὁ Χαμάρετος, γινόμενος ὠχρότερος νεκροῦ. Ὡ Ἄννα! διατί δὲν ἐτάφην ὑπὸ τὰ τείχη τὰς Λακεδαιμόνας!

Τὴν Ἄνναν ὅμως διέκοψεν οὐχὶ τὸ ἐπιφώνημα τοῦτο, ἀλλ' ἡ γενικὴ ἐν τῇ αἰθούσῃ κίνησις, προσελθούσα ἐκ τοῦ ὅτι τὸ περίχρυσον παραπέτασμα, πρὸς ὃ πολλοὶ, καὶ μάλιστα ὁ Πετραλείφας, ἔστρεφον συνεχῶς περιεργὰ ἢ ἀνυπόμονα βλέμματα, ἠγέρθη ἐκ νέου καὶ προῆλθεν ὁ Τοποτηρητής, παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ἱερέως.

Ἄρτι δ' ἐξερχόμενος ὁ Βιλλαρδοῦνος, ἐγράφη πρὸς τὸν ἱερέα μὲ τόνον φωνῆς ἠρεθισμένου.

— Ὑπάγετε, τῷ εἶπε, πάτερ, πρὸς τὸν ἡγούμενόν σας. Βίπέτε τῷ τὰ συμφέροντα τῆς ἐκκλησίας δὲν εἶναι εἰς χεῖρας αἰρετικῶν ἢ ἀπίστων. Θὰ συγκαλέσω σύνοδον ἐπισκόπων. Ἐκεῖνοι ἄς κρίνωσι μεταξὺ ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ.

Ὁ μοναχὸς ἐκλίνε μέχρῃς ἐδάφους καὶ, χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ εἰπῇ λέξιν, ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης. Ὁ δὲ Τοποτηρητής, προσελθὼν πρὸς τὸν Πετραλείφαν, ἰστάμενον εἰσέτι μεταξὺ τοῦ υἱοῦ του καὶ τοῦ ἐπισκόπου Ὡλένης,

— Αὐτοὶ, εἶπεν, οἱ μοναχοὶ θέλουσιν ἐτοίμην τὴν τράπεζαν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, καθὼς τὴν ἐλπίζουσιν εἰς τὸν μέλλοντα. Τοῖς ἔδωκα τὰ πλουσιώτερα κτήματα, καὶ ὅταν τοῖς ζητῶ ἐν δηνάριον διὰ τὴν κοινὴν ὑπεράσπισιν, στέλλουσι νὰ μ' ἀπειλήσουσι μὲ τοῦ Βατικάνου τοὺς κερανοῦς καὶ μὲ τὸ πῦρ τὸ ἐξώτατον. Ἐχὼ ἄδικον νὰ ζητῶ τῶν μοναστηρίων τὸν φόρον; ἠρώτησεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Πετραλείφαν.

— Τῷ Καίσαρι τὰ τοῦ Καίσαρος, εἶπεν αὐτὸς μὲ χαιρετισμὸν καὶ μειδίαμα αὐλικῶ.

— Θὰ συγκαλέσω ἐκκλησιαστικὴν σύνοδον, εἶπεν ὁ Βιλλαρδοῦνος. Ἄλλ' αἱ κυρίαὶ καὶ οἱ ἵπποταὶ ἀνυπομονοῦσιν. Ἄς ὑπάγωμεν.

Καὶ, λαβὼν τὸν Πετραλείφαν ἐκ τῆς χειρὸς, ἐπροπορεύθη: ἠκολούθησε δὲ ὄλον τὸ πλῆθος τὸ πληροῦν τὴν αἰθουσαν.

ΚΕΦ. Γ'.

Ἀλλὰ, ἂν τὰ δημόσια συμφέροντα ἀπῆτουν νὰ μείνῃ τὸ παραπέτασμα κλειστὸν ἐπὶ τῆς συνδιαλέξεως μεταξὺ τοῦ Τοποτηρητοῦ καὶ τοῦ μοναχοῦ, δι' ἡμᾶς ὅμως οὐδὲν τοιοῦτο συμφέρον ὑπάρχει: ἐξ ἐναντίας μάλιστα ἴσως θέλει συντείνει καὶ πρὸς ἐντελεστέραν κατάληψιν τῆς διηγήσεως ἡμῶν καὶ πρὸς ἀκριβεστέραν ἐκτίμησιν τοῦ χαρακτήρος τοῦ Βιλλαρ-

δοῦνου, ἂν, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι προχωροῦσιν ἐν ἡῶν σαλπύγων πρὸς τὸ ἵπποδρομιον, ὀπισθοδρομήσαντες ἐπὶ μίαν στιγμὴν, ἀκούσωμεν τί ἐβρέθη ὀπίσω τοῦ χρυσοπαρύφου ἐκείνου παραπέτασματος, πρὸς ὃ ὁ Πετραλείφας εἶχε τοξεύσει τόσα ὄξεια καὶ κλοπιμαῖα βλέμματα.

Ἄμα ὁ Βιλλαρδοῦνος εἰσήγαγε τὸν ἱερέα εἰς τὸν κοιτῶνά του καὶ τὸ παραπέτασμα ἔπεσεν ἐπ' ἀμφοτέρων, ὁ ἱερεὺς ἠπλώθη εἰς τὸ ἀνακλιτήριον, καί, τείνας τὰ μέλη του, ἀνεψύσθη βαθέως.

— Οὐρ! εἶπε, τί δρόμος! Καὶ τὰ τριτευλογημένα βάσσα αὐτά. Θαυμάσια ἴσως διὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Παραδείτου, διὰ τοὺς βράχους ὅμως τῆς Μεσσορέας (Ἀρκαδίας) τίποτε δὲν ἀξίζουσι. Ολίγον ἔλειψε νὰ τὰ ρίψω εἰς τὰς τριβόλους. Προτιμῶ νὰ περιπατῶ μὲ ὀλόκληρον σιδηρὰν πανοπλίαν.

— Ἄν ἀνέπνευσας, φίλε Ῥαιμόνδε, εἶπεν ὁ Βιλλαρδοῦνος, ἐξήγησέ μοι τί σημαίνει ἡ παρουσία σου, καὶ τί ἐννοεῖ τὸ σχῆμά σου; Τι φέρεις;

— Στοιχηματίζω ὅτι τὸ ὑποπτεύεις, ἀπεκρίθη ὁ Ῥαιμόνδος.

— Ὁ Κόμης Σαμπλίτης παραιτεῖται τῆς κυριαρχίας του ἐπὶ τῆς Πελοποννήσου ὑπὲρ ἐμοῦ.

— Εἰς τὸ πρῶτον ἐπέτυχες, εἰς τὸ δεύτερον ὄχι.

— Πῶς; πῶς; τί ἐννοεῖς;

— Ἐννοῶ ὅτι ὁ Κόμης Σαμπλίτης παραιτεῖται τῆς κυριαρχίας του ἐπὶ τῆς Πελοποννήσου, ἀλλ' ὄχι ὑπὲρ τῆς ἐξοχότητός σου.

— Ἄ! Ὑπὲρ τίνος λοιπὸν;

— Ὑπὲρ τοῦ ἀνεψιοῦ του Ῥοβέρτου τοῦ Σαμπλίτου.

— Τῷ ὄντι; εἶται βέβαιος;

— Ἄν δὲν ἤμην βέβαιος, πίστευσε ὅτι δὲν θὰ ἔκαμνα τὸν κόπον νὰ ἔλθω ἀπὸ τὴν Καμπανίαν καὶ νὰ σύρω καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς ποδιάς.

— Ἴδου τῶν ἡγεμόνων ἡ εὐγνωμοσύνη! ἀνέκραξεν ὁ Βιλλαρδοῦνος, ὑψῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανόν. Τῷ κατέκτησα τὴν Πελοπόννησον πόλιν πρὸς πόλιν, ἐν ᾧ ἐδυνάμην νὰ τὴν κρατήσω ὡς κτήμα τοῦ ξίφους μου, ὡς τιμὴν τοῦ αἵματός μου, ἔγινα ἀπὸ φιλίαν καὶ ἀφοσίωσιν ἐδικὸς του ἀνθρώπου Μίσιου, κα' ἤδη χαρίζει εἰς ἄλλον τὰς κατακτήσεις μου καὶ θέλει ἐμπρὸς εἰς τὸ πρῶτον παιδάριον, διότι φέρει τὸ ὄνομά του, νὰ κλίνω τὴν γηραιὰν κεφαλὴν μου, ἥτις εἶχε τὸ δικαίωμα ἐμπρὸς οὐδενὸς νὰ μὴ κλίνῃ, πλὴν μόνου τοῦ Βασιλέως. Αὐτὴν λοιπὸν τὴν εἶδον ἦλθες νὰ μὲ φέρῃς μὲ τὸσον κόπον;

— Αὐτὴν βεβαίως. Ἡ φρονεῖς ὅτι τὸν κόπον δὲν τὸν ἀξίζει;

— Καὶ περιμένεις τῶρα τὸ ποδοκόπιον καὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἐπιδεξιότητός σου;

— Ἄν μοι τὸ δώσης τοῦλάχιστον, εἶπεν ὁ Ῥαιμόνδος, ἡμπορεῖς νὰ ἔχῃς πεποιθήσιν ὅτι δὲν σοὶ τὸ ἔκλειψα.

— Σὲ συμβουλεύω, φίλε μου, ἀπεκρίθη ὁ Βιλλαρδοῦνος, νὰ περιμείνῃς τὸν ὑψηλότερον Μιστάρ Ῥοβέρτον, τὸν Αὐθέντην τῆς Πελοποννήσου. Ἐκεῖνος νὰ σοὶ τὸ δώσῃ.

Ὁ Ῥαιμόνδος ἐκέρατεν οἶνον ἀπὸ κρυσταλλίνην φιάλην, στίλβουσάν ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ, πίνων αὐτὸν βραδέως,

— Εἰς τὴν ὑγίαν λοιπὸν, εἶπε, τῆς Ὑψηλότητός σου. Ὡς ἔλεγες, ἐξοχώτατε, ἰδοὺ τῶν ἡγεμόνων ἡ εὐγνωμοσύνη! Διατρεχω μὲ πτηνοῦ ταχύτητα τῆς ὑψηλίου τὸ ἦμισυ, γίνομαι ναύτης πρὸς χάριν σου, γίνομαι, ὁ Θεὸς νὰ μοὶ τὸ συγχωρήσῃ, ὑπρέτης τῆς ἐκκλησίας, κινδυνεύω ὑπὸ τὰ βράτσα ταῦτα νὰ μεταβληθῶ εἰς βρῦσιν, ὡς βράχος τοῦ Μωυσέως, καὶ ἀπὶ νὰ θαυμάσῃς τὴν ἐπιδειξιότητά μου, ἐξοχώτατε, μὲ γλευάζεις!

— Τὴν ἐπιδειξιότητά σου, φίλτατε Ῥαιμόνδε, μὲ τὴν ἀρίστην θέλησιν μὲ εἶναι δύσκολον νὰ θαυμάσω.

— Διατί τότεν δύσκολον;

— Διότι, ἀγαπητέ, ἔταν ἀνεχώρητεν ὁ κόμης Σαμπλίτης ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον, τὸν συνάδουσεσ ὄχι διὰ νὰ ἔλθῃς νὰ μ' ἀναγγείλῃς τὸν διορισμὸν τοῦ διαδόχου μου, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν προλαβῃς.

— Ὁ κόμης Σαμπλίτης, ἔταν ἀνεχώρητεν, ἐξοχώτατε, σοὶ ὑπεσχέθη, ἡ ὄχι, ὅτι ἂν μετὰ ἐν ἔτος καὶ μίαν ἡμέραν δὲν ἐπιστρέψῃ ὁ ἴδιος καὶ δὲν πέμψῃ κἀνένα διάδοχόν του, θὰ μείνῃ εἰς τὴν ἐξοχώτητά σου ἡ ἀυθεντεία τῆς Πελοποννήτου; Τὸ ἐνθυμεῖται;

— Μάλιστα, εἶπε μετὰ τίνος ἀνυπομονητίας ὁ Βιλλαρδουίνος· ἐνθυμοῦμαι δὲ προσέτι ὅτι ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ, διὰ νὰ κατορθώσῃς οὔτε νὰ ἐπιστρέψῃ ὁ ἴδιος, οὔτε νὰ πέμψῃ κἀνένα διάδοχόν του. Μήπως ὀρθῶς δὲν ἀπομνημονεύω;

— Ὅρθότατα. Καὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Σαμπλίτου τὴν ἐνθυμεῖται;

— Πιθανόν, εἶπε μειδιῶν ὁ Τοποτηρητής. Ἦτον, νομίζω ἡ δωδεκάτη Μαρτίου.

— Καὶ σήμερον ἔχομεν;

— Τριάκοντα Σεπτεμβρίου. Τί πρὸς τοῦτο;

— Τριάκοντα, μάλιστα. Καὶ νομίζει ἡ ἐξοχώτης σου τόσον ἀνούσιον τὸ πλακούντιον τῆς Πελοποννήσου, ὥστε πρὸ ἑπτὰ μηνῶν νὰ κρυώνῃ ἐγκαταλειμμένον καὶ νὰ μὴν εὐρίσκηται τις νὰ τὸ καταπίῃ; Χωρὶς τῆς παραγνωρίζομένης αὐτῆς ἐπιδειξιότητός μου, πρὸ πολλοῦ ἡ Πελοπόννησος θὰ εἴχε προσκυνήσει τὸν νέον αὐθέντην τῆς.

— Τόσον ἀνυπόμονος ἦτον ὁ Σαμπλίτης! ἀνεφώνησεν ὁ Βιλλαρδουίνος. Ἐφοβεῖτο μὴ θάλω εἰς τὸν κόλπον μου τὸν Μωρέαν;

— Μόλις εἴχομεν φθάσει εἰς Καμπανίαν, ἤρχισε διηγούμενος ὁ Ῥαιμόνδος, ἀφ' οὗ ἐρρόφησε καὶ δεύτερον ποτήριον τοῦ ξανθοῦ Καμπανίτου, καὶ συμπτώματά τινα ἤρχισαν νὰ μὲ ἀνησυχοῦν. Τοῦ ἀνεψιῦ αἱ ὑπερβολικαὶ περιποιήσεις πρὸς τὸν θεῖόν του, τοῦ θεῖου ἡ ὑπερβολικὴ ἀγάπη πρὸς τὸν ἀνεψιόν, μοὶ ἐφάνησαν προοίμια ὑποπτα. Ὅταν δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἤκουσα τὸν Σαμπλίτην ἐρωτῶντα τὸν Ῥοβέρτον ἂν ἐδοκίματε ποτὲ χλωρὰ σῦκα, ἔκρινα τὸν κίνδυνον ἐγγύς, καὶ κατέπειτα τὸν κόμητα ὅτι, πρὶν ἐνεργῆσαι πρᾶξιν κυριαρχίας, χρέος εἶχε καὶ πρῶτον ἦτον νὰ μεταβῇ εἰς Παρίσια, εἰς προσκύνειν

τοῦ Βασιλέως καὶ λιζίου αὐθέντου του. Δύω μῆνες εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς δωδεκάτης Μαρτίου. Ἄλλον ἓνα ἐδαπάνησεν εἰς προπαρασκευὰς ἡ κενοδοξία τοῦ κόμητος, ἢ ἐμετάλλειον. Ὁ Ῥοβέρτος ἤθελε νὰ συνοδεύσῃ τὸν θεῖόν του· ἀλλὰ, πλήρης ἐιθουσιασμοῦ διὰ τοῦ νέου τὴν ἱκανότητα, ἔπειτα ἐγὼ τὸν Κόμητα νὰ τὸν ἀφήσῃ προσωρινὸν τοποτηρητὴν του εἰς Καμπανίαν. Ἐν Παρίσιος τὸ ἔργον μου ἐχώρει ἀφ' ἑαυτοῦ εἶχον συμμάχους τῆς αὐτῆς τὰ θέληγτρα καὶ τοῦ Κόμητος τὴν ματαιοφροσύνην, καὶ αἱ ἡμέραι παρήρχοντο ὡς ὑπόπτεροι. Μίαν ἡμέραν τὸν εἶδα χατμώμενον. Ὀλέθριον σύμπτωμα! Ὁ Κόμης ἐβαρύνετο. Ἐδύνατο ἴσως νὰ ἐνθυμηθῇ τὰς ὑποθέσεις, καὶ μεταξὺ ἄλλων τόσῳ φυσικώτερον τὴν τῆς Πελοποννήσου, καθ' ὅσον αἱ γλυκεῖαι ἐπιστολαὶ τοῦ ἀνεψιῦ ἦταν καθημεριναί. Ἐχρειάζετο δραστήριον ἀντιφάρμακον. Εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Βασιλέως Φιλίππου Αὐγούστου ἔλαμπον δύο, ὀφθαλμοὶ γλαυκοὶ, ὡς ὁ οὐρανὸς τῆς Πελοποννήσου. Εἰς αὐτοὺς ἐνεπιστεύθη τὴν θεραπείαν τοῦ Κόμητος καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἀποστολῆς μου· καὶ οὗτοι ἀντήμειψαν λαμπρῶς τὴν προσδοκίαν μου. Ὁ κόμης ἔπαυσε νὰ χατμᾶται, καὶ ἐγὼ νὰ φοβῶμαι.

— Ἄ! ἕως ἐδῶ σ' ἀναγνωρίζω. Λοιπὸν ἔπειτα!

— Ἐπειτα, ἐν ᾧ ἐνόμιζον ὅτι τὸ πλοῖον εὐθυδρομεῖ, αἴφνης τὸ βλέπω μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πλευρᾶν! Τί τρέχει; ἐρωτῶ· πῶθεν πνέει ὁ ἀνεμος; ποῦ κρύπτεται ἡ ὕραλος; καὶ μέχρι τέλους τὴν ἀνακαλύπτω εἰς τὰ πάθη τῶν αὐλικῶν ἀντιθαλάμων, ὑπὸ τὸ σχῆμα ξένου Γραικοῦ ἐξ Ἄρτης, ὡς ἔμαθον, καλουμένου Ἰωάννου Νόννου. Τινὲς τὸν ἔλεγον ἀπλοῦν περιγητήν. Ἄλλοι ὑπώπτευον μὴ ἦναι μυστικός τις ἀπεσταλμένος τοῦ Δεσπότη τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸν Βασιλέα τῆς Γαλλίας. Ἐν γένει ὁμως ἦτον ἀφανὴς καὶ ὀλίγον γνωστός· ἀλλὰ τόσον παραδοξότερον μοὶ ἐφάνη ὅτι ὁ κόμης εἶχεν ὑπὲρ τὸ δέον συνεχεῖς μετ' αὐτοῦ ὁμιλίαις, καὶ ἐπρόσεξα. Προσέξας δὲ, ἀνεκάλυφα ὅτι ἐκεῖ ὁ σκορπιὸς ἐκάθευδεν.

— Ἐκεῖ; καὶ τί σχέσιν...

— Ἴσως ἡ ὑμετέρα ἐξοχώτης δύναται περὶ τούτου νὰ μὲ φωτίσῃ.

— Πῶς ἐγώ;

— Δὲν διατρίβει ἐδῶ ὁ Πετραλείφας, ὁ πενθερὸς τοῦ Δεσπότη τῆς Ἑλλάδος;

— Ναί, πρὸ ἑνὸς μηνός. Τί ἐξάγεις ἐκ τούτου;

— Ἴσως ὅτι ἡ ἐπίσκεψίς του δὲν εἶναι ξένη πρὸς τὴν ἀποστολὴν τοῦ Νόννου, καὶ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Κόμητος τῆς Καμπανίας.

— Νὰ μ' ἀφαιρέσῃ τὴν αὐθεντείαν τοῦ Μωρέως; Νομίζω ὅτι ἀπατάσαι.

— Πῶς; Εἶναι λοιπὸν γνωστὸν εἰς τὴν ἐξοχώτητά σου διατί ἦλθεν ὁ Πετραλείφας εἰς τὴν Πελοπόννησον;

— Κατ' ἐκεῖνον, ἦλθε νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ κτήματά του, ἀπεκρίθη ὁ Βιλλαρδουίνος· κατ' ἐμὲ ἦλθε νὰ πραγματευθῇ συζυγίαν τῆς ἐγγόνου του, ἥτις τὸν συνοδεύει, μὲ τὸν υἱόν μου Γοδοφρεῖδον. Βλέπεις ὅτι τῷ συμφέρει νὰ μὲ στηρίξῃ, ὄχι νὰ μὲ πολεμήσῃ.

— Ἐξήγητε λοιπὸν τὸν Γοδοφρείδον διὰ τὴν ἐγγονὸν του; ἤρώτησε σκεπτικῶς ὁ Ραιμόνδος.

— Ρητῶς ὄχι, ἀπεκρίθη ὁ Βιλλαρδουίνος· ἀλλ' οἱ τρόποι του εἰσι διαφανεῖς ἐκ προθέσεως.

— Ἄ! Τότε ὅλα μοι ἐξηγοῦνται, ἀνέκραξεν ὁ Ραιμόνδος.

— Τί σ' ἐξηγεῖται λοιπὸν;

— Ὅτι ὁ Πετραλείφας εἶναι ἡ δολιωτέρα ἀλώπηξ, ἀφ' ὅσας ἔθρεφέ ποτε ἡ αὐλή τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

— Τοῦτο δὲν εἶναι ἀνακάλυψις νέα, εἶπε μειδῶν ὁ Τοποτηρητής. Ἀλλὰ πόθεν τὸ συμπεραίνεις;

— Ὁ Δεσπότης τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι, φαίνεται, ἄνθρωπος ν' ἀλιεύη εἰς θαλά ὕδατα. Ὅταν βίπτῃ τὴν ὀρμὴν του, θέλει νὰ ἤξεύρῃ τί ἔχθον θ' ἀνασύρῃ· διὰ τοῦτο, πρὶν κηρυχθῆ, ἐπεμψε τὸν πενθερόν του νὰ βολιδοσκοπήσῃ ἐντέχνως.

— Τόση περίσκεψις, εἶπεν ὁ Βιλλαρδουίνος, δὲν τῷ ἐχρειάζετο. Ἡ συγγενικὴ σχέσις μετ' ἐμοῦ ὠφελεῖ μεγάλως τὰ συμφέροντα τοῦ Θεοδώρου. Οἱ δὲ Αὐθένται ἡμῶν εἰσὶν ἰσόσταθοι ἐνὸς αὐτοκράτορος.

— Ἀναμφιβόλως, ἀπεκρίθη ὁ Ραιμόνδος· ἀλλ' εἶς τῶν δὲν εἶναι αὐθέντης ἀκόμη. Διὰ τοῦτο, ἐν ᾧ ἐπεμπεν ἐδῶ τὸν πενθερόν του νὰ προκαταλάβῃ τὴν θέσιν διὰ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ Ἐξοχότης σου ἤθελες ἐπικυρωθῆ αὐθέντης, ἐπεμψε τὸν Νόννον πρὸς τὸν Σαμπλίτην, διὰ νὰ πληροφορηθῆ ἂν θὰ ἐπικυρωθῆς.

— Τὸ πιστεύω, εἶπεν ὁ Βιλλαρδουίνος· εἶναι ὁ χαρακτήρ τοῦ ἀνθρώπου. Πρὶν πατήσῃ, δοκιμάζει τὸ ἔδαφος ἀκροποδητή.

— Ὁ Νόννος λοιπὸν ἤρχισε νὰ ἐξιχνιάζῃ, νὰ ἐρευνᾷ, νὰ ἐρωτᾷ, νὰ πολυπραγματῆ, ὥστε, ὅ,τι μάλιστα ἤθελε ν' ἀποφύγῃ, ἀνεπόλητε τὴν Πελοπόννησον εἰς τὸν Κόμητα. Ἀλλ' ὁ Νόννος αὐτὸς δὲν εἶναι ἀδέξιος ἄνθρωπος, καὶ ταχέως ἠρθάνθη τὸν ἄνεμον πνεόντα πρὸς τὸν Ῥοβέρτον· καὶ ἀμέσως ἔκρινεν, ὅτι εὐκολώτερον καὶ ἀσφαλέστερον εἶναι νὰ στρέψῃ κατὰ τὸν ἄνεμον τὰ ἰστία παρὰ νὰ παλαίτῃ πρὸς αὐτόν. Ἐκτοτε ἐνόησα ὅτι ἐνίκηθημεν, καὶ ἐπροσπάθητα μὲν ἀκόμη νὰ κερδήσω καιρὸν· ἀλλ' εἶδα ὅτι διὰ τοῦτου μόνον ὑποπτος ἐγινόμην· ἔστρεψα λοιπὸν καὶ ἐγὼ τὸ φύλλον, καὶ ἤρχισα νὰ ἦμαι θερμὸς ὑπὲρ τοῦ Ῥοβέρτου. Ἀμα ἰδὼν τὸ πρᾶγμα ἀναπόφευκτον, ἔγραψα πρὸς αὐτόν καὶ τῷ ἀνήγγειλα τὰς προσπαθείας καὶ τὰς ἐλπίδας μου, καὶ μετὰ τινὰς ἡμέρας ὑπέγραψα ὡς μάρτυς τὸ δίπλωμά του ὡς αὐθέντου τοῦ Μωρέως.

— Ὑπέγραψας!

— Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ τὸ δίπλωμά του ἀνέλαβον νὰ φέρω ὁ ἴδιος πρὸς αὐτόν, εἰς Σαμπλίτην γῆν Βουργωνίας, ἔπου κατοικεῖ. Καὶ τῷ ἔφερον προσέτι καὶ τὰς ἰδιαιτέρας ἐπιστολάς καὶ ὁδηγίας τοῦ θεοῦ του.

— Ὅκου τὸν εἰδοποιεῖ βεβαίως περὶ τῆς πρὸς ἐμὲ ὑποσχέσεώς του.

— ὦ! αὐτὴν, ὄχι! τὴν ἐλθομένην! διότι ἐγὼ ἔγραψα τὰς ἐπιστολάς.

— Καὶ τί τὸ ὄφελος; ὑπέλαβεν ὁ Βιλλαρδουίνος. Μὴ δὲν τὴν ἔμαθεν ἔπειτα ὁ Ῥοβέρτος ἀπὸ τὸν θεῖόν του, ἢ καὶ ἀπὸ τὸν Νόννον;

— Ἀπὸ τὸν θεῖόν του ὄχι, διότι ὁ Σαμπλίτης ἀνεχώρησεν εἰς Ἰταλίαν, καθ' ἣν ἡμέραν ἐγὼ ἀνεχώρουν εἰς Βουργωνίαν. Καὶ ἀπὸ τὸν Νόννον δὲ ὄχι, διότι ὁ Νόννος δὲν τὴν ἤξευρε, καὶ, διὰ νὰ μὴ γεμίσῃ τὴν κεφαλὴν του μὲ περιττὰς γνώσεις, τῷ ἐπρότεινα νὰ μὲ συνοδεύσῃ πλησίον τοῦ Ῥοβέρτου, ὅπερ ἤθελε πράξῃ καὶ ἂν δὲν τὸ ἐπρότεινα.

— Ὁ Ῥοβέρτος πρέπει νὰ σ' ἤτανε εὐγνωμόνεστος!

— Πῶς ὄχι; Κατέστην ὁ πρῶτος μυστικὸς συμβουλός του· καὶ ἀπόδειξις, ὅτι δὴν δὲν παρῆλθον ἡμέραι καὶ μ' ἐνεπιστεύθη τὴν πρότασιν, ἣτις τῷ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Νόννου ἐν ὀνόματι τοῦ Αὐθέντου τῆς Ἑλλάδος. Ἠξέυρεις ποῖα;

— Νὰ νυμφευθῆ ἴσως ὁ Ῥοβέρτος τοῦ Αὐθέντου τὴν θυγατέρα;

— Νὰ νυμφευθῆ ὁ Ῥοβέρτος τοῦ Αὐθέντου τὴν θυγατέρα.

— Καὶ ὁ Ῥοβέρτος;

— Ἐδέχθη.

— Ἐδέχθη, λέγεις;

— Ἐγγοεῖται ὅτι ἐδέχθη, ἀλλ' ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ τῷ ἀρέσῃ ἡ νύμφη.

— ὦ! ἂν μόνον τοῦτο ἐλλείπη, εἶπεν ὁ Βιλλαρδουίνος, τὸ ἐγγυῶμαι εἰς αὐτόν.

— Ἄν ἦναι τόσον βέβαιον ὅτι θὰ τῷ ἀρέσῃ, ὑπέλαβεν ὁ Ραιμόνδος, τόσῳ τὸ χειρότερον δι' αὐτόν.

— Διὰ τί;

— Διότι ἡ θυγάτηρ τοῦ Αὐθέντου τῆς Βλαχίας πρέπει νὰ γίνῃ σύζυγος τοῦ Γοδοφρείδου.

— Ἄ! φίλε Ραιμόνδε, εἶπεν ὁ Βιλλαρδουίνος μετ' ἀρελοῦς μειδιάματος, ἡμεῖς θὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν Καμπανίαν μας, νὰ καλλιεργῶμεν τὰ λάχανα τοῦ πατρικοῦ κήπου μας! Τίς θὰ θελήσῃ νὰ ἐνωθῆ μεθ' ἡμῶν;

— Οὐμᾶσια! Τότε θὰ σοὶ ζητήσω, ἐξοχώτατε, νὰ μὲ δεχθῆς κηπουρόν σου! Ἀλλὰ, ἂν κατὰ τινὰ περίστασιν ἤθελες μείνῃ αὐθέντης τοῦ Μωρέως...

— Τότε ὡς τότε, εἶπεν Βιλλαρδουίνος. Ἡ Ἄνα τότε θὰ ἦν ἐπιθυμητὴ νύμφη διὰ τὸν Γοδοφρείδον, ἂν ἄλλα τινὰ σχέδια... Ἀλλὰ τί νὰ ματαιολογῶμεν; Μέχρι τῆς 12 Μαρτίου ἔχομεν, νομίζω, ἀκόμη πέντε μῆνας καὶ δώδεκα ἡμέρας, δηλαδὴ πεντάκις τὸν καιρὸν νὰ ἔλθῃ ὁ Ῥοβέρτος καὶ νὰ λάβῃ τὴν κληρονομίαν του.

— Αἱ! πέντε μῆνες! εἶπεν ὁ Ραιμόνδος, δὲν εἶναι τέλος πάντων πέντε αἰῶνες! Ὅθ' ἰδῶμεν. Ἐν τούτοις, ἐξοχώτατε, σ' ἀφίνω ὑγείαν.

— Πῶς! Ἀναχωρεῖς; ποῦ ὑπάγεις;

— Πῶς, ποῦ ὑπάγω; Ὅπου τὰ χρέη μου μὲ καλοῦσιν. Εἰς τὸν Αὐθέντην τοῦ Μωρέως Πρέπει νὰ τὸν συνοδεύσω, ὅταν θὰ ἔλθῃ νὰ λάβῃ τὴν κληρονομίαν του.

— Κατευόδιον, φίλτατε. Τοῦλάχιστον θὰ μὲ εἰδοποιήσῃς ἐν καιρῷ, ὥστε νὰ ἐτοιμασθῶ νὰ τὸν δεχθῶ κατ' ἀξίαν;

— Χωρίς ἀμυβολίαν. Ἄλλὰ... νὰ μὴ λητμονήσω τὸ σπουδαιότερον. Πρέπει νὰ μοι μετρήσης ὀκτώ χιλιάδας χρυσᾶ ὑπέρπυρα.

— Πρέπει, φρονεῖς; Διατί τοῦτο;

— Δι' ἔξοδα τῆς ὁδοιπορίας τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος τοῦ Αὐθέντου.

— ὦ! τῶ ὄντι! ἐν τῇ ὑψηλῇ σου φρονήτει ἐκρινάς ὅτι πρέπει ἐγὼ νὰ προμηθεύσω τὰ ἔξοδα τῆς ὁδοιπορίας του;

— Καὶ οὕτω θά κρίνη καὶ ἡ Ὑμετέρα ἐξοχότης, ἂν ἀκούσῃ τὸ τέλος τῆς ἱστορίας μου.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΕΛΛΗΝ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΗΣ

τῆς δεκάτης πέμπτης ἑκατονταετηρίδος.

Οἱ ἱστοριογράφοι τοῦ Σοσιαλισμοῦ παρέλειψαν, νομίζομεν, νὰ ἀναφέρωσιν ἓνα τῶν πρακτικωτέρων αὐτοῦ ὁπαδῶν, τὸν Γεμιστὸν Πλήθωνα, ὅστις, διατελέσας, ἐν ἀρχῇ τῆς δεκάτης πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, σύμβουλος τοῦ δεσπότη τῆς Πελοποννήσου Θεοδώρου, προέτεινεν εἰς αὐτὸν σχέδιον οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς μεταρρυθμίσεως, στηριζόμενον βεβαίως ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς αἰρέσεως, ἧτις σήμερον ταραττεῖ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, προϋποθέτον, δηλαδὴ, τὴν κατάρτησιν, μέχρι τῆς ἐπιπέδου, πάσης ἀκινήτου κτήσεως. Τὸ σχέδιον τοῦτο εἶναι μάλιστα λόγου ἄξιον κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν προέκυψε κάτωθεν, ἀλλὰ ἀνωθεν ἐν ἄλλαις λέξεσι, δὲν ἐκυροφρήθη εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἀνθρώπων φιλοδόξων, οἵτινες ζητοῦσι νὰ ἀρπάσωσιν τὴν ἀρχὴν, θεραπεύοντες τὰ κτηνωδέστερα τοῦ ὄχλου πάθη· δὲν ἐχρησίμευον ὡς σημαία ἀνθρώπων πειναλέων, ὁρμώντων ἐπὶ τὸν σφετερισμὸν τῆς περιουσίας συμπολιτῶν ἐργατικωτέρων ἢ εὐτυχεστέρων· ἀλλ' ἐπενοήθη ὑπὸ ἀρχοντος ἐπιδιώκοντος εἰλικρινῶς τὴν ἀναμόρφωσιν κοινωνίας κακῶς πασχούσης, καὶ ἀπατωμένου μὲν περὶ τὰς σκέψεις αὐτοῦ, πεπεισμένου ὅμως, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ἐπιτηδείότερος τῆς σωτηρίας αὐτῆς τρόπος. Πρὸς τοῦτο, τὸ βούλευμα ἐκεῖνο ἐπιμαρτυρεῖ τὴν μεγάλην ταύτην ἀλήθειαν, ὅτι οἱ ἀποτρόπαιοι αὐταὶ δοξασίαι δὲν ἀναφαίνονται εἰμὴ εἰς κοινωνίας νοσερὰς, καὶ ἡμιβαρβάρους, οὐδέποτε δὲ εἰς ἀκμαίας, ἢ καὶ ἀπλῶς ὁπωσούν πεπολιτισμένας, διότι, ὡς θελομεν ἴδει, προϋποθέτει πολιτείαν συγκεκλιμένην ἀπὸ μόνων γεωργῶν καὶ ποιμένων, παντάπασιν δ' ἀπεστερημένην ἀνωτέρας βιομηχανίας, γραμμάτων, τεχνῶν, ἐπιστημῶν. Ἀφ' ἑτέρου τὸ σχέδιον τοῦ Γεμιστοῦ Πλήθωνος διαφέρει κατὰ τοῦτο τῶν πλείστων ἄλλων σοσιαλιστικῶν σχεδίων, ὅτι δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἀνυπαρξίας καὶ ἀδυνατοῦ ἰσότητος τῆς εὐφύας καὶ φιλεργίας τῶν ἀνθρώπων, οὐδ' ἐπὶ τῆς ἀδικιωτάτης ἴσης διανομῆς τῶν ὠφελημάτων, ἀλλ' ἐξεναντίας ἀφίνει στάδιον ἐλεύθερον εἰς τὴν δραστηριότητα, καὶ ἐπιτρέπει εἰς τοὺς δραστηριοτέρους μείζονα πλονεκτῆματα.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης

πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, οἱ Βυζαντινοὶ δὲν κατεῖχον ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον. Τὰ Μεσσηνιακὰ φρούρια, τὸ Ναύπλιον καὶ τὸ Ἄργος ἦσαν εἰς χεῖρας τῶν Ἐνετῶν. Αἱ Πάτραι ἦσαν κτῆμα τοῦ Λατίνου αὐτῶν μητροπολίτου, ἡ μᾶλλον τοῦ προεξάρχοντος αὐτοῦ Πάπα. Ὁ ἰσχυρὸς ἐκ Βενευέντου τῆς Νεαπόλεως οἶκος τῶν Τόκκων, ὅστις ἤρχε τῆς δυτικῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, ἐδέσποζε καὶ τοῦ βορειότερου μέρους τῆς Ἡλείας· ἡ δὲ μεσημβρινὴ Ἡλεία ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ τοῦ Γενουαίου Ἀσάνη Ζαχαρία Κεντυρίωνος. Ἡ Βυζαντινὴ λοιπὸν κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἡγεμονία δὲν περιελάμβανεν εἰμὴ τὴν μεσογαίαν, τὴν βόρειον παραλίαν καὶ μέρος τῆς μεσημβρινῆς. Ἦτο δὲ εἰς ἀλεθρίαν κατάστασιν, διότι ἔπαθε μὲν καὶ ἔπασχε τὰ πάνδεινα ἀπὸ τε τῶν γειτόνων Φράγκων καὶ τῶν ἰδιῶν ἀρχόντων, ἐκινδύνευε δὲ ἐτι φοβερώτερον κίνδυνον ἀπὸ τῶν Τούρκων, οἵτινες εἶχον ἤδη καταλάβει τὸ πλεῖστον τῆς ἐκτὸς τοῦ Ἰσθμοῦ Ἑλλάδος. Ταύτης τῆς ἡγεμονίας δεσπότην διώριτεν, ἐν ἔτει 1407, ὁ προπαρτελευταῖος Βυζαντινὸς αὐτοκράτωρ Μανουὴλ τὸν δεύτερον αὐτοῦ υἱὸν Θεοδώρον. Καὶ εἰς τοῦτον τὸν Θεοδώρον καθυπέβαλε τὸ τολμηρὸν αὐτοῦ σχέδιον ὁ Γεμιστὸς Πλήθων.

Ὁρμήθη δὲ ἐπὶ τὴν μεταρρύθμισιν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀκολουθῶν σκέψεων. Ἡ κυριώτερα ἐνασχόλησις τῶν Πελοποννησίων εἶναι, λέγει, ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία, ἀφ' ὧν ἐπαρκοῦσιν εἰς τρεῖς ἀνάγκας, τὴν συντήρησιν τοῦ οἴκου, τὴν φορολογίαν, τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν. Ἀλλὰ καὶ ἡ φορολογία καὶ ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία εἶναι ἀθλίως ὀργανισμένα. Οἱ φόροι, ἂν καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἦναι μικρὸς, εἶναι ὅμως ποικίλοι, συλλέγονται ὑπὸ πολλῶν εἰσπρακτόρων, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς νομίσματα, ὅχι εἰς εἶδη· ἡ δὲ ποικιλία αὕτη τῶν φόρων καὶ τῶν εἰσπρακτόρων εἶναι καταθλιπτικωτάτη, καὶ ἡ εἰς χεῖρματα καταβολὴ τοῦ φόρου ἐπιζημία εἰς τε τοὺς φορολογουμένους καὶ εἰς τὴν κυβέρνησιν, διότι τὰ κυκλοφοροῦντα ξένα νομίσματα εἶναι κακῆς ποιότητος. Ἀφ' ἑτέρου στρατεύουσιν ἀπὸ πολλῶν ὀλίγοι, καὶ ἐκ τούτων οἱ πλείστοι ἄσπλοι, ἅπαντες δὲ ἀμισθοὶ ὄθεν λειποτακτοῦσι συνεχῶς, ἐπανερχόμενοι εἰς τὰς ἐργασίας αὐτῶν, δι' ὧν τρέρουσιν ἑαυτοὺς καὶ τοὺς περὶ αὐτοὺς, ἐτι δὲ συντελοῦσιν εἰς τὰς χρείας τοῦ δημοσίου. Ἄλλ' εἶναι πρόδηλον, ὅτι στρατὸς τοιοῦτος δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῆ στρατός. Ἦνεν προέτειναν νὰ ἐπιβληθῆ, εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν, νέος εἰδικὸς διὰ τὸν πόλεμον φόρος καὶ δι' αὐτοῦ νὰ συγκροτηθῆ δύναμις ἀποχρῶσα ξένων μισθοφόρων· ἀλλὰ ἡ πρότασις αὕτη εἶναι ἀποπωτάτη, διότι ἡ αὔξησις τῶν φόρων δὲν δύναται εἰμὴ νὰ ἐπαγάγῃ τὴν ἐντελῆ τῶν κατοίκων καταστροφὴν· καὶ ἔπειτα, ἐπειδὴ ὁ ξενολογηθεὶς ἐκεῖνος στρατὸς δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ μὲν εἰς τὴν ἀμυναν τῆς χώρας, ἢ κυβερνήσις θέλει πάλιν ἀναγκασθῆ νὰ στρατολογήσῃ καὶ ἐκ τῶν ἐγχωρίων, ὥστε ἡ νομιζομένη ἐκείνη διόρθωσις τῶν πραγμάτων οὐδὲν θέλει διορθώσῃ, ἀλλὰ μόνον θέλει προσθέσῃ νέα βάρη εἰς τὸν καὶ ἄλλως τοσοῦτον πάσχοντα λαόν.

Ὅθεν ὁ Πλήθων προτείνει νὰ διαιρεθῇ ἅπαν τὸ ἐργατικὸν τῆς Πελοποννήσου πλῆθος εἰς δύο τάξεις· πρῶτον, τοὺς στρατιωτικῶς ὑπηρετοῦντας, δεύτερον, τοὺς γεωργοὺς ἅμα καὶ φορολογουμένους. Ἐκαστος δὲ Πελοποννήσιος νὰ καταταχθῇ εἰς τὴν τάξιν ἐκείνην εἰς ἣν φύσει εἶναι ἐπιτηδεύουσα. Πρὸς τούτοις οἱ ποικίλοι ἐκεῖνοι φόροι καὶ εἰσπράκτορες νὰ καταργηθῶσιν, ἀντὶ δὲ πάντων αὐτῶν νὰ εἰσυχθῇ εἰς καὶ μόνος ἐτήσιος φόρος, ἀποχρῶν ὡς πρὸς τὰς κοινὰς χρείας, ἐπιεικῆς ὡς πρὸς τὸν φορολογούμενον, ὑπὸ ἑνὸς εἰσπράκτορος συλλεγόμενος, καὶ καταβαλλόμενος εἰς εἶδη. Περὶ δὲ τῆς χρήσεως τῶν εἰσπράξεων τούτων, ὁ Πλήθων γνωματεύει ὡς ἀκολούθως.

Τρεῖς ἀνθρώπων τάξεις ἔχουσι δικαίωμα νὰ ἀπολαύωσι τῶν καρπῶν τοῦ ἐργαζομένου πλῆθους· οἱ παραγωγοὶ αὐτοὶ, οἱ κεφαλαιῶχοι, οἱ ἐπιμελούμενοι τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν, εὐημερίαν καὶ εὐταξίαν. Παραγωγοὶ εἶναι οἱ γεωργοὶ, οἱ ἀμπελοουργοὶ, οἱ ποιμένες· κεφάλαια εἶναι τὰ ποιμενικὰ καὶ ἄλλα κτήνη, οἱ ἄγροὶ, αἱ ἀμπελοὶ· τὴν δὲ τρίτην τάξιν ἀποτελοῦσιν οἱ στρατιῶται, οἱ παντὸς εἶδους ἄρχοντες καὶ ἰδίως ὁ ὑπέρτατος τῆς πολιτείας κυβερνήτης. Ὅθεν ἅπαντα τὰ προϊόντα τῆς χώρας, ἔλαιον, οἶνος, σίτος, βαμβάκιον, νεογὰ τῶν ποιμνίων, γάλα, μαλλίον κ. τ. τ. διαιροῦνται, κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Πλήθωνος, εἰς τρία μερίδια, καὶ, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ σπόρου καὶ τῶν γεννώντων ζώων, ἐν μὲν μερίδιον καταλείπεται εἰς τὸν παραγωγόν, ἐν δὲ δίδεται εἰς τὸν κεφαλαιῶχον, καὶ ἐν ἀνῆκει εἰς τὸ δημόσιον· ἐννοεῖται ὅτι ὁ παραγωγός, ὁ δὲ ἰδίων κεφαλαίων ἐργαζόμενος, λαμβάνει τὰ δύο τρίτα τοῦ προϊόντος.

Σύμπασα ἡ τάξις τῶν ἐργατῶν ὀνομάζονται *Εἰλωτες*, διότι ἐργάζονται μόνον καὶ φορολογοῦνται, στρατιωτικὴν δὲ ὑπηρεσίαν δὲν τελοῦσιν· ὡς ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται μήτε νὰ περιφρονῶνται, μήτε ν' ἀδικῶνται, μήτε ἄλλως νὰ καταπιέζωνται. Ἡς ἕκαστον πεζὸν τοῦ μονίμου στρατοῦ, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν συγχρότησιν κυρίως ἀπέβλεπεν ὁ Πλήθων, παραχωρεῖται, πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ καὶ διατροφήν, μία *Εἰλωτικὴ* οἰκογένεια· εἰς δὲ τὸν ἰπέα ἐπιτρέπονται δύο, ὥστε ὁ στρατιώτης, ἀμέριμος οὕτω γενόμενος ὡς πρὸς τὰς χρείας ἑαυτοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν, ὑπηρετεῖ τὴν πατρίδα οὐ μόνον ἐν καιρῷ τοῦ κινδύνου, ἀλλὰ καὶ ἀδιαλείπτως διατελεῖ, ἐν στρατοπέδοις καὶ ὀχυρώμασι, γυμναζόμενος περὶ τὰ ὄπλα. Ὁ αὐτοκράτωρ θέλει προσδιορίσει πόσαι *Εἰλωτικαὶ* οἰκογένειαι πρέπει νὰ παραχωρηθῶσιν εἰς τοὺς ἀνωτέρους καὶ κατωτέρους ἀξιωματικούς τοῦ στρατοῦ, εἰς τοὺς πολιτικούς ἄρχοντας πάσης τάξεως, εἰς τὸν ἀνώτερον καὶ κατώτερον κληρὸν, τελειοταῖον εἰς τὴν αὐτὴν τοῦ δεσπότητος.

Ἡ οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ αὐτὴ μεταρρυθμίσις προϋποθέτει, φυσικῶ τῷ λόγῳ, τὴν ἔλλειψιν πάσης ἀκινήτου κτήσεως. Ὁ δραστήριος, ὁ βιομήχανος ἄνθρωπος δύναται νὰ ἐκχερσώσῃ, νὰ γεωργήσῃ, νὰ σπείρῃ ὅσον μέρος τῆς Πελοποννήσου θέλῃ καὶ δύναται· πᾶσα τῆς χερσονήσου χώρα, ὑπὸ ἄλλου μὴ καλλιεργουμένη, εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ. Ἄδι-

κος ἀφαίρεσις προηγουμένη· κτήσεως δὲν προκύπτει, ὡς ἐκ τούτου, κατὰ τὸν Γεμιστὸν Πλήθωνα· διότι, ἐνὸς ὁ κατέχων καλλιεργεῖ, ἡ γῆ εἶναι ἀναφάριτον αὐτοῦ κτήμα· ἅμα ὅμως παύσῃ τοῦ νὰ καθιστᾷ αὐτὴν χρήσιμον, τὸ κτήμα, γινόμενον εἰς αὐτὸν μὲν ἀνωφελές, εἰς δὲ τὸ δημόσιον ἐπιζήμιον, μεταβαίνει εἰς τὴν κοινὴν κτήσιν καὶ προσκαλεῖ ἕτερον δραστηριώτερον κάτοχον.

Νομίσματος χρεῖαν ἡ Πελοπόννησος, κυρίως εἰπεῖν, δὲν ἔχει, διότι τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα καταβάλλονται εἰς εἶδη, ἀπὸ δὲ τῆς ἀλλοδαπῆς ἡ χώρα δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ λαμβάνῃ εἰμὴ σίδηρον καὶ ὄπλα, τὰ ὁποῖα εὐχερῶς δύναται νὰ πληρώσῃ μὲ βαμβάκιον, μὲ μαλλίον, μὲ λίνον, μὲ μέταξαν, προϊόντα ἐν ἀφθονίᾳ ὑπὸ τῆς Χερσονήσου παραγόμενα. Ἄλλ' ὁ Πλήθων δὲν καταργεῖ πᾶσαν ἐξωτερικὴν ἐμπορίαν· χρησίμων εἰδῶν ἐπιτρέπει τὴν ἀφορολόγητον εἰσγωγὴν, εἰς τε τοὺς πολίτας καὶ εἰς τοὺς ξένους· ἐξεναντίας ὅμως ἐπιβάλλει φόρον βαρῦν εἰς τὴν ἐξαγωγὴν εἰδῶν, τὰ ὁποῖα δύναται ἐπωφελέστερον νὰ δαπανηθῶσιν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, καὶ διὰ νὰ ἀσφαλισθῇ ἡ προμήθεια τῆς χώρας, καὶ διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ δημόσιον ταμεῖον, δυνάμενον, ἀπὸ τῶν χρημάτων τούτων, νὰ ἐπαρκῇ εἰς πρεσβείας καὶ ἄλλας ἐκτάκτους δαπάνας. Ἄλλὰ ταῦτα δὲν θεωροῦνται ὑπὸ τοῦ Πλήθωνος εἰμὴ ὡς δευτέρου λόγου ἄξια ἀντικείμενα· ἡ πολιτεία δὲν πρέπει νὰ ἐλπίσῃ τὴν συντήρησιν καὶ σωτηρίαν αὐτῆς εἰμὴ ἀπὸ τοῦ προεκτεθέντος συστήματος τῆς φορολογίας καὶ στρατολογίας.

Ὁ Πλήθων ἐπέστησε τὴν προσοχὴν καὶ εἰς τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην. Κακουργήματα, λέγει, συμβαίνουσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον καθ' ἑκάστην, ὡς καὶ ἄλλαχού· ἔπρεπε δὲ, κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, νὰ τιμωρῶνται μὲ θάνατον. Ἄλλὰ καρατομίαι μὲν οὐδέποτε ἦδη ἐνεργοῦνται· οἱ δὲ κακούργοι ἢ ἀκρωτηριάζονται, ἢ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀτιμώρητοι καταλείπονται. Τὸ μὲν εἶναι βάρβαρον, τὸ δὲ, ἀνόητον καὶ εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν ἐπιβλαβέστατον. Οἱ ἠκρωτηριασμένοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι κινῶσι τὴν ἀγδίαν τῆς κοινωνίας καὶ καταντῶσι βᾶρος δι' αὐτὴν, ὥστε ἡ τιμωρία αὐτῶν οὔτε διδακτικὴ, οὔτε χρησίμος ἀποβαίνει. Εἶναι δὲ πολὺ ἐπωφελέστερον νὰ μεταχειρίζονται τοὺς καταδίκους, δεσμίους ὄντας, εἰς δημόσια ἔργα, εἰς τὴν βελτίωσιν λ. χ. τῶν ὀχυρωμάτων τοῦ Ἰσθμοῦ, ἐλαττοῦντες οὕτω τὰς τε ἐργασίας τῶν στρατιωτῶν καὶ τὰ βάρη τοῦ ταμείου.

Τοιοῦτον ὑπῆρξεν, ἐν συνόψει, τὸ κυβερνητικὸν ἐκεῖνο σχέδιον τῆς δεκάτης πέμπτῃς ἑκατονταετηρίδος. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο οὐδέποτε ἐξετελέσθη, διότι μετ' ὀλίγον καὶ τὰ βουλευμάτα τοῦ Πλήθωνος, καὶ ὁ Δεσπότης ὅστις ἐμελλε νὰ βάλῃ αὐτὰ εἰς πρᾶξιν, καὶ ὁ λαὸς ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐμελλον νὰ ἐφαρμοσθῶσι, καὶ ἡ χώρα ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ὁποίας ἐπενοήθησαν, τὰ πάντα, ἐνὶ λόγῳ, κατεποντίσθησαν ἐντὸς τοῦ αἵματηροῦ κατακλισμοῦ, δι' ὃ ἐκάλυψε τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν Ἑλλάδα σύμπασαν ἡ Ὀθωμανικὴ σπάθη.

Η ΔΙΚΗ ΤΩΝ ΕΒΤΑ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ.

ΕΚ ΤΗΣ ΝΕΩΤΑΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΤΟΥ ΜΑΚΩΛΑΙΟΥΣ.

Υπό Κ. Π.

(Τέλος. Ίδε τὰ φυλλάδια Ε^ο καὶ ΣΤ^ο.)

Καὶ ἤρξατο λοιπὸν ἡ δικαστικὴ ἐκείνη διαδικασία, ἥτις μέχρι τῆς σήμερον ἀκόμη, ὅτε, μετὰ παρέλευσιν 150 καὶ ἐπέκεινα ἐνιαυτῶν, θεωροῦμεν αὐτὴν ἀταράχως, συγκινεῖ ὡς δρᾶμα τὰς καρδίας ἡμῶν. Οἱ ἐκατέρωθεν ἀντιπαραταχθέντες ῥήτορες ἠγωνίσθησαν μετὰ δριμύτητος καὶ σφοδρότητος ἀλλοτρίας εἰς τοιαύτας συζητήσεις· οἱ ἀκροαταὶ ἐκαρπαδοῦν μετὰ τοσαύτης περιωδυνίας, ὥστε ἐνόμιζες, ὅτι διὰ τῆς ἐτυμηγορίας ἐκείνης πρόκειται νὰ ἀποφασισθῇ ἡ τύχη ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν· αἱ δὲ τροπαὶ τῆς διαμάχης αὐτῆς ὑπῆρξαν τοσοῦτον αἰφνίδιαι καὶ καταπληκτικαί, ὥστε τὸ πλῆθος πολλάκις εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν στιγμήν μετέβη ἀπὸ ἀγωνίας εἰς εὐφροσύνην καὶ τανάπαλιν ἀπὸ εὐφροσύνης εἰς ἐπιδεινότεραν ἀγωνίαν.

Ἡ εἰσαγγελία κατηγορήσασκε, τοὺς ἐπισκόπους, ὅτι ἔγραψαν, ἢ ἐδημοσίευσαν ἐν τῇ κομητίᾳ τῆς Μιδδλεσεξίας (*) λίβελλον ψευδολόγον, κακόβουλον καὶ στασιαστικόν· ἐζήτησε δὲ πρὸ πάντων ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἔγραψαν τὸν λίβελλον, καὶ ἐκάλεσεν ἐπὶ τούτῳ πολλοὺς, διὰ νὰ βεβαιώσωσι τὸν χαρακτήρα τῆς χερσὸς τῶν ἐπισκόπων. Ἄλλ' οἱ μάρτυρες ἦσαν τοσοῦτον ἀπρόθυμοι, ὥστε οὐδὲ κἂν μία σαφὴς ἀπάντησις κατωρθώθη νὰ ἐξσχθῇ παρ' οὐδενὸς ἐξ αὐτῶν. Ὁ Περμβέρτων, ὁ Πολλεξφηνίος καὶ ὁ Λευίνσιος ἰσχυρίσθησαν, ὅτι δὲν προέκυψεν ἀπόδειξις ἀποχρῶσα διὰ νὰ ὑποβληθῇ εἰς τοὺς ἐνόρκους· δύο δ' ἐκ τῶν δικαστῶν, ὁ Ὀλλοσούαυς καὶ ὁ Ποσούελλος, ἀπεφάνησαν τὴν αὐτὴν γνώμην, καὶ αἱ ἐλπίδες τοῦ ἀκροατηρίου ἐπήρθησαν σφόδρα, ὅτε αἰφνης ἡ εἰσαγγελία ἀνήγγειλεν, ὅτι δι' ἄλλης θέλει βαδίσει ὁδοῦ, καὶ ὁ Πόουις, εἰ καὶ μὴ δυνάμενος νὰ κρύψῃ τὴν ἀίσχύνην καὶ τὴν δυσαρτέκειαν αὐτοῦ, προσήγαγεν ἐπὶ μαρτυρίᾳ τὸν Βλαθουαύτιον (Blathwayt), ἓνα τῶν γραμματέων τοῦ μυστικοῦ συμβουλίου, ὅστις ἦτο παρὼν ὅτε ὁ βασιλεὺς εἶχεν ἐπερωτήσει τοὺς ἐπισκόπους. Ὁ Βλαθουαύτιος ὤμοσεν, ὅτι ἤκουσεν αὐτοὺς ἀναγνωρίζοντας τὴν ὑπογραφήν· ἡ δὲ μαρτυρία αὐτῆ ἦτο κρίσιμος. « Διατί λοιπὸν », εἶπεν ὁ δικαστής Ὀλλοσούαυς πρὸς τὸν εἰσαγγελέα, « ἔχοντες « τοιαύτην μαρτυρίαν, δὲν προσηγάγετε αὐτὴν ἐκ

« πρώτης ἀφετηρίας, ἀνευ τοσαύτης χρονοτριβῆς ; » Ἐὖθις διὰ τὴν εἰσαγγελίαν δὲν ἐπεθύμει νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ μέσον τοῦτο τῆς ἀποδείξεως, ἀνευ ἐσχάτης ἀνάγκης, ἐφάνη μετ' ὀλίγον. Ὁ Περμβέρτων, καταλαμβάνων τὸν Βλαθουαύτιον, καθυπέβαλεν αὐτὸν εἰς ἔντονον ἀντεξέτασιν καὶ ἐπέμεινε ὥστε ὁ μάρτυς νὰ ἀναφέρῃ ἐντελῶς πάντα τὰ μεταξὺ τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν κατηγορουμένων διατρέξαντα. « Νόστιμον τοῦτο « πρᾶγμα. τῆ ἀληθείας, » ἀνέκραξεν ὁ Οὐίλλιαμς. « Νομίζετε », εἶπεν ὁ Πόουις, « ὅτι ἐπιτρέπεται ὑμῖν νὰ ἀποτείνετε εἰς τὸν μάρτυρά μας πᾶσαν ἀτοπον ἐρώτησιν, ἥτις δύναται νὰ καταβῇ εἰς τὴν κεφαλὴν σας ; » Ἄλλ' οἱ συνήγοροι τῶν ἐπισκόπων δὲν ἦσαν ἄνθρωποι τῶν ὁποίων ἡδύνατό τις νὰ ἀπαλλαγῇ τοιοῦτοτρόπως. « Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὤμοσεν, » εἶπεν ὁ Πολλεξφηνίος, « ὅτι θέλει εἶπει τὴν ἀλήθειαν καὶ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, θέλομεν λοιπὸν καὶ πρέπει νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ. » Ὁ μάρτυς ἐδίστασεν, ἐλάλησε μὲ τρόπον διφορούμενον, προσεποιήθη ὅτι δὲν ἐννοεῖ τὰς ἐρωτήσεις, ἐπεκαλέσατο τὴν προστασίαν τοῦ δικαστηρίου· ἦτον ὅμως εἰς χεῖρας ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν ἦτον εὐκολὸν νὰ διαφύγῃ. Τελευταῖον παρενέβη αὐθις ὁ εἰσαγγελεύς. « Ἐὰν ἐπιμένετε, » εἶπεν, « εἰς τὸ νὰ κάμετε τοιαύτην ἐρώτησιν, εἰπέτε « μας τοῦλάχιστον ποῖαν χρῆσιν μελετᾶτε νὰ κάμετε αὐτῆς. » Ὁ δὲ Περμβέρτων, ὅστις, δι' ὅλης ταύτης τῆς διαδικασίας, ἐξεπλήρωσε τὸ χρέος τοῦ μεγενναϊότητος καὶ ἐπιτηδειότητος, ἀπήντησεν ἀμελλητί. « Κύριοι δικασταί, θέλω ἀποκριθῆ εἰς τὸν κύριον « εἰσαγγελέα, διότι θέλω νὰ φοβῶ πρὸς τὸ δικαστήριον εἰλικρινῶς καὶ ἀνυποκρίτως. Ἐὰν οἱ ἐπισκοποὶ ἀνεγνώρισαν τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ἐπὶ τῆ ὑποσχέσει τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, ὅτι δὲν θέλει γίνεαι χρῆσις τῆς ὁμολογίας κατ' αὐτῶν, ἐλπίζω, ὅτι οὐδεὶς θέλει ὠφελῆθαι ἀπὸ τοῦ ἀδίκου τοῦτο ὡς πρὸς αὐτοὺς πλεονέκτημα » « Ἀποδίδετε « εἰς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν οὐδὲ νὰ ὀνομάσω τολμῶ, » εἶπεν ὁ Οὐίλλιαμς. « Καὶ ἐπειδὴ τοσοῦτον ἐπιμένετε, ἀπαιτῶ, ὑπὲρ « τοῦ Βασιλέως, νὰ καταχωρισθῇ ἡ ἐρώτησις εἰς « πρωτόκολλον. » « Τί θέλετε μὲ τοῦτο, Κύριε ἀντεισαγγελεῦ, » εἶπεν ὁ Σαουέρος, παρεμβάλλον αὐτόν. « Ἐγὼ τὸ ἤξεύρω, τί θέλω, » ἀπήντησεν ὁ ἐξωμότης. « Ἀπαιτῶ ὥστε ἡ ἐρώτησις νὰ « καταχωρισθῇ εἰς πρωτόκολλον ». « Γράψατε ὅσα « πρωτόκολλα θέλετε, δὲν σᾶς φοβοῦμαι καθόλου, « Κ^ο Εἰσαγγελεῦ, » εἶπεν ὁ Περμβέρτων. Καὶ ἐπῆλθε τότε ἕρις ὀξεῖα καὶ σφοδρὰ, τὴν ὁποίαν μετὰ κόπου ἠδυνήθη νὰ καταπαύσῃ ὁ πρόεδρος. Εἰς ἄλλας περιστάσεις, ἤθελεν οὗτος πιθανώτατα διατάξει νὰ συνταχθῇ περὶ τῆς ἐρωτήσεως ἐκθεσις· καὶ νὰ φυλάκισθῃ ὁ Περμβέρτων· ἀλλὰ, κατὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἡμέραν, κατέλαβεν αὐτὸν φόβος· πολλάκις ἐβρίσθη ὄμμα λοξὸν πρὸς τὴν πυκνὴν φάλαγγα τῶν κομητῶν καὶ τῶν βαρῶνων, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐπετηρεῖτο, κατὰ δὲ τὴν προσεχῆ βουλευτικὴν σύνοδον ἡδύνατο νὰ δικασθῇ· καὶ ἐνόμιζε, λέγει τις τῶν παρισταμένων, ὅτι ἅπαντες οἱ παρόντες πατρίκιαι φέ-

(*) Τὸ μέγιστον μέρος τοῦ Λονδίνου, παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ταμείου κείμενον, ὑπάγεται εἰς τὴν κομητίαν τῆς Μιδδλεσεξίας· τὸ δὲ παρὰ τὴν δεξιάν, ἐν ᾧ καὶ τὸ τοῦ Λαμβέθου προάστειον, ἀνήκει εἰς τὴν κομητίαν Συρρέϊου. Μερὸς ὀλίγον θέλομεν ἰδεῖ πόσον σπουδαία εἶναι ἡ διακρίσις αὕτη.